

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAULTA

Katedra nederlandistiky

Studijní rok 2020/2021

**JEUGDOPLEIDINGEN IN HET
NEDERLANDSE EN TSJECHISCHE
VOETBAL EN DE GEVOLGEN VAN HET
BOSMAN-ARREST**

YOUTH SYSTEM IN DUTCH AND CZECH FOOTBALL
AND THE EFFECTS OF THE BOSMAN RULING

*VÝCHOVA FOTBALISTŮ V NIZOZEMSKU A V ČESKÉ
REPUBLICE A DŮSLEDKY BOSMANOVA PRAVIDLA*

Bakalářská práce
Praktická nizozemská filologie

Alena Ryšavá

Vedoucí práce: **Drs. Bas Hamers**

Olomouc 2021

Verklaring

Ik verklaar dat ik mijn bachelorscriptie zelfstandig geschreven heb en alle vakliteratuur en bronnen die ik gebruikt heb in de literatuurlijst heb vermeld.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne 3. května 2021

Alena Ryšavá

Dankbetuiging

Ik wil graag van harte mijn dank betuigen aan mijn begeleider, Drs. Bas Hamers, voor zijn waardevolle adviezen en opmerkingen die mij hebben geholpen bij het schrijven van mijn bachelorscriptie. Ik wil ook mijn familie bedanken voor steun en geduld, voornamelijk mijn broer Milan.

Poděkování

Ráda bych poděkovat svému vedoucímu Drs. Basovi Hamersovi za cenné rady a připomínky, které mi pomohly při zpracování mé bakalářské práce. Také chci poděkovat své rodině za podporu a trpělivost, zejména mému bratrovi Milanovi.

Inhoud

INLEIDING	4
HOOFDSTUK 1. KORTE GESCHIEDENIS CLUBS EN INTERNATIONALE STATUS	5
1.2 AFC AJAX AMSTERDAM	5
1.2 AZ ALKMAAR	8
1.3 AC SPARTA PRAHA.....	9
1.4 SK SIGMA OLOMOUC	12
HOOFDSTUK 2. HET BOSMAN-ARREST	14
2.1 BOSMAN-ARREST PROCES EN HET EERSTE DEEL VAN HET ARREST	14
2.2 INTERNATIONALE SPELERS (TWEEDE DEEL VAN HET BOSMAN-ARREST)	14
2.4 VOOR EN NA BOSMAN-ARREST IN DE (INTERNATIONALE) VOETBALWERELD.....	17
2.5 VERGELIJKING TUSSEN NEDERLANDSE EN TSJECHISCHE TRANSFERS NA BOSMAN-ARREST	17
2.5.1 Nederland	17
2.5.2 Tsjechië	18
HOOFDSTUK 3. OPLEIDINGSCLUB – TRANSFERS EN SCOUTING	20
3.1 OPLEIDINGSCLUBS	20
3.2 TRANSFER VAN JONGE SPELERS	21
3.2.1 Redenen voor transfer	21
3.2.2 Kritiek op transfers van jonge spelers.....	21
3.2.3 Kritiek op steeds jongere transfers.....	22
3.3 SCOUTING.....	23
HOOFDSTUK 4: JEUGDOPLEIDING IN NEDERLAND EN TSJECHIË	27
4.1 JEUGDSTRUCTUUR	27
4.1.1 Nederland	27
4.1.2 Tsjechië	27
4.2 DE JEUGDOPLEIDING VAN AFC AJAX, AZ ALKMAAR, AC SPARTA PRAHA EN SK SIGMA OLOMOUC	27
4.2.1 AFC Ajax	27
4.2.1.1 Bekende spelers uit de jeugdopleiding	28
4.2.1.2 Tsjechen bij Ajax.....	29
4.2 AZ Alkmaar.....	29
4.2.1 Bekende spelers uit de jeugdopleiding	30
4.3 AC Sparta	30
4.3.1 Bekende spelers uit de jeugdopleiding	31
4.4 SK Sigma Olomouc	31
4.4.1 Bekende spelers uit de jeugdopleiding	32
4.3 BOSMAN-ARREST - GEVOLGEN VOOR DE CLUBS	32
4.3.1 Gevolgen voor Ajax.....	32
4.3.2 Gevolgen voor AZ Alkmaar.....	33
4.3.3 Tsjechische clubs	33
4.4 DE PRAKTISCHE VERGELIJKING	34
4.4.1 De vergelijking van de situatie in Nederland (AFC Ajax) en in Tsjechië (AC Sparta Praha)	34
4.4.2 Aantal buitenlandse spelers.....	35
4.4.3 Aantal spelers uit de eigen jeugd in A-selecties	36
4.5 TRANSFERS VAN JONGE SPELERS ALS INKOMSTEN VOOR DE CLUB	37
4.5.1 Succesvolle transfers.....	37
4.5.2 Mislukte transfers	38
CONCLUSIE	40
BIBLIOGRAFIE	43
RESUMÉ IN TSJECHISCH	51
RESUMÉ IN HET ENGELS	53

Inleiding

Nederland en Tsjechië zijn echte voetballanden en in het verleden waren het zelfs voetbalmachten. Tegenwoordig zijn Tsjechië en Nederland kleinere voetballanden op clubniveau, maar vroeger waren de clubs van deze twee landen succesvol op internationaal gebied. In beide landen worden echter nog steeds veel getalenteerde voetballers opgeleid. De voetbaljeugd en de jeugdopleiding zijn belangrijke factoren voor succesvolle clubs en nationale elftallen. Maar steeds meer spelers vertrekken, soms heel snel, zowel uit Nederland als uit Tsjechië om in andere landen te gaan voetballen.

Het doel van mijn werk is om de jeugdopleiding in beide landen te vergelijken aan de hand van een selectie van vier clubs die bekend staan om de jeugdopleiding. Dit doe ik op basis van vier voetbalclubs, twee Tsjechische en twee Nederlandse. In het geval van Nederland gaat het om de clubs AFC Ajax Amsterdam en AZ Alkmaar en in het geval van Tsjechië, AC Sparta Praha en SK Sigma Olomouc. Deze clubs staan namelijk bekend om hun goede opleiding. Ajax en Sparta zijn grote clubs, Sigma en AZ kleinere clubs. Ik laat zien hoe belangrijk de jeugdopleidingen voor deze clubs zijn, vooral na de introductie van het Bosman-arrest, een regel die spreekt over het aantal buitenlanders en de vrije transfer van spelers.

De scriptie is onderverdeeld in vier hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk behandel ik de geschiedenis van de clubs en hun internationale successen. In het tweede hoofdstuk behandel ik het Bosman-arrest, een moment dat het voetbal in 1995 veranderde. Het Bosman-arrest en de gevolgen ervan voor de transfers van spelers en het aantal buitenlanders uit de EU in de club hebben grote invloed gehad op clubs zoals Ajax, dat vroeger zo succesvol was. Dit succes is steeds moeilijker of zelfs onmogelijk om nog te behalen, mede vanwege het Bosman-arrest.

In het derde hoofdstuk beschrijf ik de opleidingsclubs. Ik houd mij bezig met de scouting van jonge spelers en de kwestie van vroegtijdig vertrek naar grote clubs en waarom dit schadelijk kan zijn voor jonge voetballers.

In het vierde hoofdstuk behandel ik de jeugdopleidingen in beide landen, met name de spelers die de jeugdopleiding oplevert voor binnen- en buitenlandse competities. Ik behandel ook specifieke spelers die beroemde producten zijn van de betreffende clubs en huidige veelbelovende spelers. Veder schrijf ik over de concrete gevolgen van het Bosman-arrest voor alle onderzochte clubs. Ik geef ook een voorbeeld van geslaagde en mislukte transfers aan de hand van praktijkvoorbeelden. Ik probeer in dit hoofdstuk het doel te bereiken en, gebruikmakend van een vergelijkende methode, te concluderen hoe de betreffende voetbalclubs het doen in twee, voorheen zeer succesvolle, momenteel vrij gemiddelde voetballanden.

Hoofdstuk 1. Korte geschiedenis clubs en internationale status

1.2 AFC Ajax Amsterdam

De club is officieel opgericht op 18 maart 1900 door de drie vrienden Han Dade, Carl Reeser en Floris Stempel (Ajax Inside z.d.). Voordat Ajax officieel werd opgericht, richtten de drie vrienden een club op die Union heette. Het werd later omgedoopt tot Footh-Ball Club Ajax. De clubkleuren van Ajax waren toen al rood en wit. De club speelde echter niet in Amsterdam, maar in het Willemspark in de gemeente Nieuwer-Amstel. Er werd geen echte competitie gespeeld, de club speelde alleen wedstrijden tegen stadsgenoten (Wikipedia 2020). Er ontstond een probleem toen de gemeente Nieuwer-Amstel bij Amsterdam ging horen en op de plaats waar de club speelde, de stad huizen wilde bouwen. De club kon geen andere locatie vinden. De drie vrienden besloten een nieuwe voetbalclub op te richten, namelijk Ajax. De club speelde op een veld in Amsterdam Noord en Floris Stempel, een van de medeoprichters, werd de eerste voorzitter.

In 1902 werd Ajax toegelaten tot de Nationale voetbalbond (KNVB) (Wikipedia 2020). Vanaf dit jaar speelde de club op het veld in Watergraafsmeer. Ajax speelde eerst in de derde divisie, daarna de tweede. In 1910 werd Ajax opgenomen in de hoogste competitie van Nederland, Eerste Klasse A van waaruit de club nog een keer werd overgeplaatst naar een lagere competitie, maar na de oorlog won Ajax de hoofdklasse en was weer in de Eerste Klasse A.

In de jaren twintig had de club problemen, omdat er een paar goede spelers vertrokken. In de jaren dertig had Ajax haar eerste echte gouden tijd. In tien jaar werd de club vijf keer landskampioen. In de jaren dertig werd ook een nieuw stadion, Stadion de Meer, geopend (Wikipedia 2020).

Na de oorlog werd Ajax opnieuw opgebouwd. Ajax bevond zich na de oorlog vooral in de onderste regionen van de ranglijst

De invoering van het betaalde voetbal in 1954 was belangrijk voor de hele Nederlandse voetbalwereld en ook voor Ajax. Vanaf 1954 begon voor Ajax de gouden periode. De nieuwe voorzitter werd Jaap van Praag en hij stelde Rinus Michels als trainer aan. Michels bracht meer professionaliteit in de club. In zes jaar won tijd hij vier keer het kampioenschap in de Eredivisie, de hoogste divisie in Nederland. Toen speelden onder andere Johan Crujff, Piet Keizer, Ruud Krol en Sjaak Swart voor Ajax (Wikipedia 2020). Zij waren allemaal producten van de eigen jeugdopleiding. Keizer en Swart waren nog maar 17 toen ze debuteerden voor Ajax. Johan Crujff speelde van 1964-1973 bij Ajax. Ajax is zijn moederclub en hier behaalde hij internationaal succes en hij wordt beschouwd als een van de beste voetballers van zijn generatie. Hij won drie Europa Cups en werd meerdere keren de beste Europese voetballer van het jaar. In 1974 was hij aanvoerder van het Nederlands elftal waarmee hij in 1974 de finale van het wereldkampioenschap verloor. Het succes van dit team bleek in 1969, toen Ajax de Europa

Cupfinale bereikte, waarin het verloor van AC Milan met 4-1. Twee jaar later won Ajax de finale van Panathinaikos met 2-0. Ze wonnen de Europa Cup ook in de twee daaropvolgende jaren (Ajax Inside z.d.).

In de jaren zeventig kwam Ajax met een nieuw voetbalsysteem, het zogenaamde *totaalvoetbal*, dat voor andere teams erg moeilijk was. Dit systeem bestond uit aanvallers die verdedigden en verdedigers die aanvielen. Ajax domineerde in die tijd niet alleen het Nederlandse voetbal. De opvolger van de succesvolle coach Michels was Stefan Kovács. In 1973 was er een controverse bij Ajax, toen een groep spelers dacht dat Piet Keizer een betere aanvoerder zou zijn dan Johan Crujff. De coach gehoorzaamde aan de speler bij het kiezen van de aanvoerder en de aanvoerdersband werd aan Keizer gegeven. De boze Crujff ging naar FC Barcelona. Ook andere spelers van de gouden tijd vertrokken. Hierdoor werd Ajax verzwakt (Ajax Inside z.d.).

Vervolgens kwamen er drie betere seizoenen (1977/ 1978-1979/ 1980). Ajax kocht nieuwe spelers, die niet zo sterk waren als hun voorgangers, maar wisten wel in drie seizoenen de titel te pakken. De jaren daarna werd Ajax weer een zeer succesvolle club. In 1980 begon Ajax met het opbouwen van een team met spelers van gemiddeld 21 tot 23 jaar oud. De club gebruikte veel spelers uit de jeugdopleiding zoals Wim Kieft, Marco van Basten, Frank Rijkaard, maar er kwamen ook veel spelers van andere clubs (Wikipedia 2020). Marco van Basten werd in zijn speelstijl vaak met Crujff vergeleken. Hij was vanaf het begin van zijn carrière zeer getalenteerd en scoorde een doelpunt bij zijn debuut. Hij werd ook Europees topscorer. Naast Ajax speelde hij ook bij AC Milan. Frank Rijkaard was een half Surinaamse speler. Hij doorliep ook de jeugdopleiding van Ajax. Tweemaal werd hij derde in de Gouden Bal, een prestigieuze prijs voor beste speler. Volgens Pelé behoorde hij tot de 125 beste voetballers. Hij maakte vooral naam bij AC Milan. In de daaropvolgende seizoenen waren er veel coaches en in de loop van de volgende zes jaar verbeterde het team en de resultaten. Ajax werd drie keer landskampioen, maar het grootste probleem van de club was dat er ondanks het scoren van veel goals ook veel tegendoelpunten vielen. In 1987 keerde Ajax terug naar de top van de Europese voetbalelite. Het won voor het eerst de Europa Cup II, onder leiding van Johan Crujff (Wikipedia 2021).

De jaren 1987 tot en met 1991 worden in de geschiedenis van de club de Zwarte Periode genoemd. Veel spelers verlieten Ajax, waaronder de al genoemde Van Basten, die een succesvolle spits was. Ajax verloor vervolgens veel duels op rij en de toenmalige trainer Leo Beenhakker nam ontslag. Disciplinaire problemen zoals café-incidenten of zelfs het probleem van racisme kwamen naar voren in de club, wat bijna leidde tot de ondergang van de club.

Sportief begon de club zich vanaf 1991 weer te verbeteren, toen Louis van Gaal werd aangesteld als trainer. Na het vertrek van de toenmalige hoofdtrainer kreeg Van Gaal vertrouwen in de functie van hoofdtrainer. In deze tijd speelde Dennis Bergkamp voor Ajax.

Vanaf zijn twaalfde groeide hij op aan de Ajax Academy. Tijdens zijn tijd bij Ajax won hij eenmaal het landskampioenschap, tweemaal de KNVB-beker en de UEFA Cup. Drie keer op rij was hij topscorer van de Nederlandse voetbalcompetitie. Later speelde hij bij Inter Milan, maar hij maakte vooral naam bij Arsenal (Wikipedia 2021).

Het Louis van Gaal-tijdperk duurde 7 jaar. Deze aanvankelijk onbekende coach maakte een belangrijke indruk in de geschiedenis van de club en won tijdens zijn eerste seizoen de UEFA Cup. Een van de sterke punten van Van Gaal was dat hij jonge Ajacieden kende vanwege zijn eerdere functie als assistent-trainer. Onder Van Gaal maakten veel zeer jonge spelers hun debuut voor Ajax. Dankzij zijn succes met zijn jonge team werd Van Gaal de meest succesvolle coach uit de geschiedenis van Ajax. Hij werd drie keer landskampioen en won de KNVB-beker, de UEFA-beker en de Europese Supercup. Het hoogtepunt van zijn carrière was het seizoen 1994/95, toen Ajax de Champions League won en in de finale AC Milan versloeg. Grotere clubs raakten geïnteresseerd in succesvolle jonge spelers die vervolgens vertrokken, waarna ook Van Gaal vertrok naar FC Barcelona. Ajax veranderde ook van stadion. Ze namen in 1996 afscheid van De Meer en verhuisden naar de veel modernere Amsterdam ArenA. In deze periode speelde voor Ajax veel getalenteerde spelers die de Ajax jeugdopleiding hadden gevolgd. Dit waren vooral Edgar Davids, Clarence Seedorf, Frank en Ronald de Boer en Patrick Kluivert. Edgar Davids had veel successen met Ajax. Hij kreeg de bijnaam Pitbull voor zijn strijdbaarheid. Hij speelde later bij AC Milan, Juventus, Inter Milan en Barcelona. Volgens Pelé is hij een van 125 beste voetballers ter wereld. Dezelfde onderscheiding van Pelé kreeg ook Clarence Seedorf (Wikipedia 2021).

Naast binnenlands succes was Seedorf de enige voetballer die met drie verschillende clubs de Champions League won (Ajax Inside z.d.). Hij won met Ajax, Real Madrid en AC Milan. Ronald en Frank de Boer zijn tweelingen. Ronald speelde naast Ajax ook bij andere Europese clubs zoals Barcelona. Zijn broer Frank speelde ook voor Barcelona en later werd hij trainer van Ajax. Ze speelden ook beiden in het Nederlands elftal.

Een tijdperk van verschillende coaches volgde en Morton Olsen had nog enig succes voor Ajax, maar daarna ging het met Ajax slecht. Onder leiding van Co Adriaanse behaalde de club geen resultaten. Dit veranderde onder leiding van zijn opvolger Ronald Koeman. Verder waren Danny Blind, Henk ten Cate, Adrie Koster, Marco van Basten en Martin Jol niet in staat grote successen te behalen (Ajax Inside z.d.). Pas in 2010 verbeterde de situatie, toen oud-speler Frank de Boer trainer werd, onder wiens leiding de club de dertigste landstitel won. De Boer bleef tot 2016 bij de ploeg en wist nog drie landstitels te winnen.

Het nieuwe tijdperk van Ajax kwam in het seizoen 2016, toen de ploeg werd overgenomen door trainer Peter Bosz, die aantrekkelijk en aanvallend voetbal wilde spelen. Ajax deed het aanvankelijk niet zo goed, maar daarna werd het steeds beter en haalde in 2017

de Europa League-finale. Het grootste succes kwam echter onder trainer Erik ten Hag. In 2019 bereikte Ajax de halve finale van de Champions League.

De huidige volledige naam van de club is Amsterdamsche Football Club Ajax NV. De naam AFC Ajax wordt echter het meest gebruikt. De club speelt in de hoogste Nederlandse competitie, de Eredivisie. In Nederland behoort Ajax, samen met PSV Eindhoven en Feyenoord, tot de drie meest succesvolle clubs. Het is een van de 10 meest succesvolle clubs op de Europese ranglijst en het is ook een van de beste voetbalacademies in Europa. Ajax is een van de weinige clubs die alle grote Europese voetbaltrofeeën heeft gewonnen. Zo won het de UEFA Champions League/Europacup I, de Europa League/UEFA Cup en de voormalige Europacup II. De huidige coach van de club is Erik ten Hag. De club is eigendom van AFC Ajax N.V. Ajax speelt thuis in een rood-witte shirts. Het thuisstadion van de club is de Johan Cruijff Arena (AFC Ajax z.d.).

1.2 AZ Alkmaar

Het huidige AZ Alkmaar is opgericht in 1967. Het is ontstaan uit twee clubs, Alkmaar '57 en FC Zaanstreek. Vanaf het begin had de club grote financiële problemen, omdat ze te veel dure buitenlandse spelers kocht. Financiële problemen konden voor de club funest zijn en de club raakte langzamerhand in verval, maar werd gered door de gebroeders Molenaar. Cees en Klaas Molenaar deden zaken in huishoudelijke apparaten en waren zeer succesvol. Eerder speelden ze voor FC Zaanstreek en hun doel was om AZ naar de top van het Nederlandse voetbal te krijgen.

De financiële steun van de gebroeders Molenaar leidde tot een van de meest succesvolle periodes in de geschiedenis van de club. Eind jaren 70 kwamen veel van de beste voetballers, talenten en veelbelovende voetballers naar de club, waaronder Kristen Nygaard en Kees Kist. Een nieuwe toestroom van spelers volgde in het seizoen 1972/1973, toen Ronald Spelbos, Hugo Hovenkamp en anderen tekenden bij AZ. De coach was George Kessler, die een van de beste teams uit de geschiedenis van AZ samenstelde.

AZ won in 1978 voor het eerst de Nederlandse competitie. Ook won het meerdere keren de KNVB-beker. Tijdens het seizoen 1977/78 speelde AZ in de UEFA Cup. In de tweede ronde verloor AZ van Barcelona. In 1981 speelde AZ zelfs de finale, maar verloor het van het Engelse Ipswich Town. In 1981 was AZ voor het eerst landskampioen.

Een terugval van de club kwam nadat Cees Molenaar was overleden en zijn broer de club had verlaten. De tweede Molenaar verliet de club in 1985 en sindsdien ging AZ bergafwaarts. AZ degradeerde zelfs naar de Eerste Divisie. De club werd weer succesvol door de rijke investeerder Dirk Scheringa. AZ promoveerde in 1996 opnieuw naar de Eredivisie. Daarna vielen ze weer terug, om in 1998 weer terug te keren.

AZ begon weer succes te oogsten onder leiding van coach Co Adriaanse. Hij wilde AZ terugbrengen naar de Europese elite. Tijdens het seizoen 2004/2005 speelde AZ opnieuw in de UEFA Cup. In hetzelfde seizoen behaalde AZ de derde plaats in de hoogste Nederlandse competitie. In 2005 verloor AZ in de halve finales van de UEFA Cup van Sporting Lissabon. Achter al dat succes voor AZ stond Co Adriaanse, die de club in de zomer van 2005 verliet. In 2006 verhuisde AZ naar het huidige AFAS-stadion, dat een capaciteit heeft van 17.000.

Co Adriaanse werd vervangen door Louis van Gaal, voormalig trainer van Ajax, Barcelona, Bayern München en het Nederlands elftal. Van Gaal leidde de club naar de landstitel in 2009 en plaatste zich voor het eerst voor de UEFA Champions League. In 2009 won het team onder leiding van Ronald Koeman de Johan Cruyff Schaal. Afgezien van dit succes waren de resultaten van Koeman echter niet bevredigend, zodat hij al snel werd vervangen door Dick Advocaat, die destijds ook het Belgische nationale team coachte. In 2009 nam ook voorzitter Dirk Scheringa, de hoofdsponsor, afscheid van de club toen hij failliet ging.

In 2010 waren er verdere wijzigingen binnen de club. Earnest Stewart werd in plaats van Gertjan Verbeek de nieuwe directeur. AFAS Software werd hoofdsponsor. In het eerste seizoen kwamen onder leiding van een nieuwe coach ook veel nieuwe spelers, zoals Mendes da Silva, bij de club. De club kwalificeerde zich voor de UEFA Europa League. Een seizoen later bereikte AZ de kwartfinales. De club verlengde het contract met de hoofdsponsor en betaalde in 2012 alle schulden volledig af en zorgde voor financiële stabiliteit.

Het seizoen 2012/2013 was het seizoen waarin AZ de KNVB-beker won van PSV. De meest prominente man was Adam Maher, een van de grootste jonge talenten van Nederland uit de jeugdopleiding van AZ. Zijn verkoop, een clubrecord, zorgde voor de komst van veel nieuwe spelers.

Tegenwoordig is de club succesvol in de Nederlandse competitie en heeft een grote invloed op de opleiding van talentvolle Nederlandse jeugd. Talentvolle spelers verhuizen bijvoorbeeld naar Ajax of het buitenland. AZ speelt de laatste jaren om de 2^e – 4e plaats in de Eredivisie. De huidige trainer van de club is Arne Slot en de eigenaar is Robert Eenhoorn. AZ heeft rode en witte thuisshirts. Het thuisstadion van AZ is het AFAS Stadion (AZ Alkmaar z.d).

1.3 AC Sparta Praha

De club is opgericht op 16 november 1893 en kreeg de naam AC Královské Vinohrady. Het was eerst een sportvereniging, waaronder wielrennen en schaatsen. De club organiseerde een exhibitiewedstrijd, die bezocht werd door Bohumil Rudl. Hij vond de tentoonstelling leuk, dus hij bracht zijn broers Václav en Rudolf mee. Ze speelden allebei voornamelijk voetbal, en hebben samen de club opgericht. Een jaar later werd het omgedoopt tot AC Sparta. In 1896 speelde Sparta de eerste derby tegen Slavia tijdens een voetbaltoernooi op Císařská louka, waar het team speelde. Sparta won met 1-0. In 1906 werden de clubkleuren van de club gecreëerd:

rood en wit. De inspiratie voor deze combinatie komt van het Londense Arsenal. In 1912 won Sparta zijn eerste titel. Het versloeg Slavia Praag, won vervolgens van Slavia Brno en in de finale met 4-0 van AFK Kolín. Sparta werd daarmee de eerste kampioen van Tsjechoslowakije (AC Sparta Praha, z.d.).

In 1919 begonnen de zogenaamde gouden jaren van Sparta. Sparta won het kampioenschap van de Tsjechische voetbalbond en werd een succesvol team, niet alleen in Tsjechoslowakije maar ook in Europa. In 1921 bevestigde Sparta zijn Europese dominantie. Eerst versloeg het thuis op Letná Neurenberg met 5-2. Op 25 december 1921 versloeg het de Spaanse kampioen Barcelona, voor 60.000 toeschouwers. Een jaar later versloeg Sparta Celtic Glasgow, dat voor de wedstrijd als duidelijke favoriet werd beschouwd. Op dat moment geloofde zelfs Sparta-aanvoerder Karel Pešek niet in de zege van zijn ploeg. Sparta won de thuiswedstrijd met 2-1 en won zelfs met 2-0 in Schotland. Vooral de jaren 1920-1923 waren succesvol voor Sparta. Sparta verloor geen enkel punt, en het verloor geen enkele van de 50 wedstrijden. Op dat moment scoorde het 230 doelpunten en kreeg er slechts 40 tegen. Met dit resultaat heeft Sparta nog steeds het record van Europa (Wikipedia 2020).

Het jaar 1927 begon met slecht nieuws. Sparta-talent Jaroslav Poláček bezweek aan een verraderlijke nierziekte, hij was pas 22 jaar oud. In hetzelfde jaar won Sparta echter voor het eerst de Central European Cup. De Central European Cup was een belangrijke voetbalcompetitie in het interbellum en de periode kort na de Tweede Wereldoorlog. In het vooroorlogse tijdperk namen clubs uit 4 oprichtende landen deel aan de beker: Tsjecho-Slowakije, Hongarije, Oostenrijk en Joegoslavië. Later kwamen daar clubs uit Italië, Zwitserland en Roemenië bij. Sparta heeft de Central European Cup in totaal drie keer gewonnen. In 1930 werd Sparta versterkt door de getalenteerde Raymond Braine. Braine kwam uit Antwerpen, maar op dat moment was het niet mogelijk om in zijn geboorteplaats met voetbal geld te verdienen, dus vertrok hij naar Praag. In zijn eerste wedstrijd scoorde hij een doelpunt en werd meteen de ster van het team. Een jaar later toerde Sparta door Scandinavië, waar ze zeven keer wonnen en slechts één keer werden verslagen. De belangrijkste speler was Oldřich Nejedlý. In 1934 verloor Sparta veel tijdens de stadionbrand op Letná. Een hele tribune, clubuitrusting, inventaris, archiefdocumenten, vlaggen en trofeeën brandden af. In 1935 won Sparta opnieuw de Central European Cup. In de halve finale versloeg Sparta Juventus. In de finale in het nieuwe stadion in Strahov werd voor 60.000 toeschouwers Ferencváros met 3-0 verslagen. De opstelling van Sparta behoorde tot de sterkste in Europa. De volgende jaren was Sparta niet erg succesvol, ze bevond zich zelfs op de rand van degradatie. Uiteindelijk wist het team na vijf jaar echter de titel in 1944 te veroveren, vooral ook door de versterking van Rudolf Šmejkal, Ladislav Koubek en Jiří Zmatlík (Růžička, Jeřábek, Jenšík, Hrabě 2003).

In 1953 moest Sparta zijn naam veranderen vanwege het communistische regime in TJ Spartak Praha Sokolovo, omdat Sparta niet in de naam mocht staan. Veel spelers moesten ook naar legerclubs. De volgende jaren was Sparta weer niet erg succesvol. De club vocht voor

behoud in de competitie. Alles begon pas te verbeteren in 1959, toen Andrej Kvašňák naar Letná kwam. Kvašňák werd de ster en steun van Sparta, het publiek kwam speciaal voor hem. Maar Sparta had iets anders nodig, een goede nieuwe coach. Dit was Václav Ježek, die eerder de jeugd van Dukla coachte. In 1966 speelde Sparta de Europacup I. Aanvankelijk deed Sparta het goed, maar ze werden uitgeschakeld door Partizan Belgrado met 0-5. Tien jaar later bereikte Sparta de halve finales van de Europacup II (AC Sparta Praha z.d.).

Het seizoen 1973/1974 is het zwartste seizoen in de geschiedenis van Sparta. De Praagse club degradeerde naar het tweede niveau. Pas in 1976 keerde Sparta na zeer moeilijke wedstrijden terug in de topcompetitie. In 1982 keert ook coach Václav Ježek terug. Ježek heeft succes op club- en nationaal niveau. Ook heeft hij ervaring uit Nederland, dat in de jaren zeventig tot de absolute top behoorde in de tijd van Johan Cruyff. Ježek was trainer bij ADO Den Haag en Feyenoord Rotterdam. Een jaar later schakelde Sparta Real Madrid uit in de UEFA Cup. Dit was een grote sensatie. In 1984 won Sparta de nationale titel na 17 jaar (Wikipedia 2020).

Aan het begin van het millennium bloeide Sparta. In de jaren daarvoor nam Sparta in 1992 deel aan de eerste editie van de Champions League. In 1993 won Sparta de laatste federale titel. In 1995 keerde Jozef Chovanec terug naar Sparta, die een half jaar eerder een einde maakte aan zijn profloopbaan. Dat was een belangrijke versterking voor Sparta. In 1999 kwam Tomáš Rosický voor het eerst bij het eerste elftal van Sparta. Hij kwam uit de eigen jeugdopleiding. Hij voetbalde tot 2000 in Sparta, waarna hij verhuisde naar Borussia Dortmund. Voor zijn transfer werd een bedrag van meer dan 19,6 euro betaald, nooit eerder was er zo'n groot bedrag betaald voor een Tsjechische speler. In 2003 won Sparta de titel. Tussen 1993 en 2003 werd Sparta negen keer landskampioen. In het jaar 2000 veranderde de club van eigenaar. Daniel Křetínský werd de nieuwe eigenaar. In 2007 won Sparta de eerste dubbel onder leiding van trainers Michal Bílek en Horst Siegl. Geen enkele club was hierin geslaagd in de geschiedenis van het onafhankelijke Tsjechië. In 2010 verloor Sparta geen enkele wedstrijd, wat uitzonderlijk is in de geschiedenis van het moderne voetbal. In 2014 wint Sparta de Tsjechische competitie, de nationale beker en de supercup. In 2016 bereikte Sparta de kwartfinales van de Europa League (AC Sparta Praha z.d.).

AC Sparta Praag speelt in de hoogste Tsjechische voetbalcompetitie, de Fortuna Liga. Het is een van de beste voetbalclubs in Tsjechië, aangezien het regelmatig deelneemt aan internationale bekeringen. Sparta is ook de beste Tsjechische club voor het opleiden van jonge voetballers. De clubkleuren zijn blauw, geel en bordeauxrood. De grootste eigenaar van de club is J&T Credit Investments en de voorzitter van de club Daniel Křetínský (AC Sparta Praha z.d.) heeft een minderheidsbelang. De trainer van Sparta is Václav Kotal. Sparta speelt in de Generali Česká pojišťovna Arena in Praag, die een capaciteit heeft van bijna 19.000 toeschouwers.

1.4 SK Sigma Olomouc

De club werd opgericht in het najaar van 1919 in Hejčín. Hejčín is een wijk van Olomouc. Verschillende jonge mensen besloten toen om een voetbalclub op te richten, eerst FK Hejčín, daarna SK Hejčín. In 1924 speelde de club zijn eerste officiële wedstrijd (SK Sigma Olomouc z.d.).

In 1948 werd de club samengevoegd met Sokol Hejčín. Deze organisatie heette Baník Moravské železářny Olomouc. In 1953 fuseerde deze organisatie met de Rudá hvězda Olomouc en werd het nieuwe Sokol Olomouc opgericht. Een andere naamswijziging was Baník Olomouc. In 1956 sloot het team zich aan bij de Moravische divisie, waaruit het een jaar later degradeerde. In deze periode speelden Teofil Mackowski en Antonín Kramerius voor Sigma. Deze spelers vervolgden hun carrière bij toonaangevende clubs in Tsjechië en Slowakije. In Olomouc daarentegen voltooide voormalig international Otto Nožír zijn carrière.

In 1966 verwerft de Sigma Group om economische redenen een partner en verandert de naam in TJ Sigma MŽ Olomouc. Dit was de eerste aanzet voor Sigma om in het profvoetbal te stappen. In 1974 vormde coach Karel Brückner een team, waarna het voetbal begint te bloeien in Olomouc. De club speelde op het derde niveau.

Na de reorganisatie van de competities vocht Sigma zich in 1977 een weg naar het op een na hoogste Tsechoslowaakse niveau. Tot die tijd speelde Sigma in zwart-witte shirts, daarna veranderde de combinatie in blauw en wit.

In 1982 schoof Sigma door naar het op één na het beste niveau waar het slechts één seizoen speelde, maar een jaar later keerde Sigma terug naar het hoogste niveau onder leiding van Karel Brückner. Bekende spelers uit deze periode zijn Jan Maroši en Oldřich Machala (SK Sigma Olomouc z.d.).

Sinds de entree bij de Tsjechische voetbalelite in het seizoen 1984/1985, maakt Sigma er de 30 daaropvolgende jaren deel van uit. In deze periode eindigde Sigma voornamelijk tussen de vierde en tweede plaats. Ook internationaal heeft het haar kwaliteit bewezen. In 1986 speelde Sigma de eerste ronde van de UEFA Cup tegen het Zweedse team IFK Göteborg. Sigma speelde thuis 1-1 tegen de latere winnaar van de competitie. Tijdens het seizoen 1991/1992 wist Sigma de kwartfinales van de UEFA Cup te bereiken, waar het verloor van Real Madrid. De club boekte groot internationaal succes in 2000, toen Sigma de finale haalde tijdens de Intertoto Cup, waarin het verloor van het Italiaanse Udinese Calcio. In het seizoen 2009/2010 nam Sigma, onder leiding van Zdeněk Psočka, deel aan de Europa League, waarin het de voorronde van de play-offs bereikte, maar verloor van Everton FC (Růžička, Jenšík, Jeřábek, Káninský 2004).

In de jaren 90 en aan het begin van het millennium speelden later succesvolle spelers uit de eigen opleiding, zoals Pavel Hapal, Radoslav Látal, Tomáš Ujfaluši, Marek Heinz, David Rozehnal en Roman Hubník voor de club (Wikipedia 2020). De meest succesvolle coach van

Olomouc is ongetwijfeld Karel Brückner, onder wiens leiding het team eenmaal op de tweede en tweemaal op de derde plaats wist te eindigen in de hoogste afdeling, en onder zijn leiding bereikte het de kwartfinales van de UEFA Cup.

De eerste binnenlandse trofee werd gewonnen door Sigma in 2011, namelijk de Tsjechische voetbalkoper. De vreugde van de beker was echter niet zo groot, want in 2012 kon Sigma niet deelnemen aan de Europa League, vanwege een corruptieaffaire met FK Bohemians Praag. Sigma kreeg een startverbod voor de Europese competitie en werd vervangen door Sparta. In de zomer van 2012 won Sigma nog een trofee, de Tsjechische Supercup. In het seizoen 2012/13 eindigde Sigma, onder leiding van Roman Pivarník, als vijfde (SK Sigma Olomouc z.d.).

Het volgende seizoen scoorde Sigma echter slechts 29 punten, drie coaches kwamen om beurten, maar Sigma eindigde op de voorlaatste plaats. In het seizoen 2014/2015 speelde Sigma op het tweede niveau, waar het dominant was en weer promoveerde. Sigma's trainer Leoš Kalvoda kreeg veel krediet voor de promotie. Het volgende seizoen degradeerde Sigma echter weer. Het was Václav Jílek die na de degradatie een klein team samenstelde bestaande uit jeugdspelers, dat een seizoen later opnieuw promoveerde. Na de promotie speelde Sigma aantrekkelijk en aanvallend voetbal, aangezien jonge spelers in haar gelederen speelden. Sigma plaatste zich voor de voorronde van de European League, waar het Kajrat Almaty versloeg. Vervolgens verloor het (0-0 en 3-0) van het Spaanse Sevilla. Het volgende seizoen verliep niet zo succesvol, trainer Jílek werd vervangen door Radoslav Látal. In 2019 vierde Sigma haar honderdjarige bestaan (Wikipedia 2020).

SK Sigma Olomouc speelt in de hoogste Tsjechische voetbalcompetitie, de Fortuna Liga. Sigma is een kleinere voetbalclub, maar staat wel bekend om de beste Moravische jeugdopleiding in Tsjechië. Sigma leidt jonge spelers op, die vervolgens naar grotere binnen- en buitenlandse clubs verhuizen en Sigma betreft zijn jonge voetballers actief bij het eerste elftal.

De clubkleuren van Sigma zijn blauw en wit. De eigenaar van de club is Josef Lébr en de trainer is Radoslav Látal. De club speelt in het Andrův Stadion, dat een capaciteit heeft van 12.500.

Hoofdstuk 2. Het Bosman-arrest

2.1 Bosman-arrest proces en het eerste deel van het arrest

Volgens het Bosman-arrest mag een speler de club verlaten aan het einde van het contract zonder dat de club een transfersom eist. Deze regel is in 1995 bepaald door het Europese Hof van Justitie en had grote invloed op het Europese vrije verkeer van spelers. Dit was van belang voor clubs als Ajax en Sparta Praha.

Jean-Marc Bosman is een voormalig Belgisch voetballer. Tot 1990 speelde hij bij RFC de Liège in de Eerste klasse A. Zijn contract liep af in 1990. Bosman voelde zich ongemakkelijk bij het management, zijn salaris werd fundamenteel verlaagd en daarom wilde hij RFC verlaten. De Franse club USL Dunkerque had interesse in de speler. RFC de Liège stelde de transfersom vast op \$ 800.000. Zo'n groot bedrag weigerde USL Dunkerque te betalen. RFC de Liège wilde hem echter niet gratis laten gaan. Zijn transfer werd daarom verhinderd.

Bosman klaagde bij de Belgische voetbalbond. Hij zei dat de situatie in het voetbal strijdig was met het Verdrag van Rome. Het Verdrag van Rome of Het Verdrag van de Europese Economische Gemeenschap werd in 1957 gesloten. Het Verdrag bepaalde onder meer de totstandbrenging van een interne markt voor goederen, arbeid, diensten en kapitaal in alle lidstaten. Bosman klaagde dat de situatie in het voetbal strijdig was met de mededinging en het vrije verkeer van werknemers.

Er waren drie afzonderlijke zaken, die allemaal Bosman betroffen en leidden tot het Bosman-arrest: KNBV (Koninklijke Belgische Voetbalbond) versus Bosman, RFC de Liège versus Bosman en andere en UEFA versus Bosman. De zaak werd eerst behandeld door een Belgische rechtbank, die de procedure uiteindelijk heeft geschorst en het Hof van Justitie verzocht om een prejudiciële beslissing.

Het proces duurde uiteindelijk vijf jaar. Bosman leefde met weinig geld. In 1992 probeerde hij een club te vinden in België, maar hij vond het niet. Hij beëindigde zijn voetbalcarrière voortijdig en vroeg een WW-uitkering aan, maar die werd geweigerd.

Na vijf jaar stelde de rechtbank Bosman in het gelijk. Hij ontving een schadevergoeding van 780.000 euro. Tijdens het proces werd Bosman ook vaak onder druk gezet door voetbalorganisaties om de zaak in te trekken en de rechtszaak stop te zetten.

Vanaf 1995 zijn de spelers vrij van club te veranderen binnen de EU als het contract afgelopen is.

2.2 Internationale spelers (tweede deel van het Bosman-arrest)

Een deel van het Bosman-arrest had ook betrekking op de buitenlanders in de competities. Tot 1995 was er een beperking voor buitenlandse spelers: de zogenaamde 3 + 2-regel. Deze regel hield in dat 3 buitenlanders en 2 andere buitenlanders die de jeugdopleiding hebben gevolgd bij

één team kunnen spelen. Tot de introductie van het Bosman-arrest was een buitenlander iedereen die niet uit het betreffende land komt. Vanaf 1995 zijn de spelers uit de EU geen buitenlanders meer en in sommige landen, bijvoorbeeld in Nederland, zijn er ook geen beperkingen voor buitenlanders van buiten de EU. In sommige landen zijn er nog steeds beperkingen voor buitenlanders, zoals in Tsjechië. In Tsjechië mogen maximaal 5 spelers van buiten de EU op het veld staan.

Volgens het Hof van Justitie was dit discriminatie, ondanks het feit dat de nationaliteit in de voetbalwereld niet werd gedefinieerd als de plaats waar een speler woont, maar als het nationale team waarvoor de speler speelt.

Veel nationale voetbalbonden, maar ook de UEFA, hebben de 3 + 2-regel voor buitenlanders uit de EU verdedigd. Ze vonden het niet goed dat er voor spelers uit de EU geen beperking meer was. Dat betekende volgens de bonden meer buitenlandse spelers uit de EU in de competities en minder ruimte voor binnenlandse spelers. Volgens de bonden hadden de spelers binnenlandse spelers van hoog niveau nodig om tegen elkaar te spelen om zo een beter nationaal team te kunnen vormen. De bonden beweerden ook dat het voor fans beter is als er niet te veel buitenlandse spelers, ook uit de EU, voor de club spelen, omdat binnenlandse spelers meer binding hebben met de club. De bonden verdedigden zichzelf ook door te zeggen dat de concurrentie voldoende was om een competitieve omgeving te creëren, en als er meer buitenlandse spelers uit de EU mochten spelen, zouden grotere clubs de voorkeur krijgen, omdat ze dure buitenlandse spelers konden kopen.

Het Hof van Justitie hield echter geen rekening met deze argumenten van de voetbalbonden. Volgens het Hof heeft sport niets te maken met de plek waar de speler vandaan komt. Het hield ook geen rekening met de kwestie van de competitieve omgeving, laat staan rijkere en armere clubs, aangezien rijkere clubs ook binnenlandse spelers van betere kwaliteit zouden kunnen kopen.

2.3 Gevolgen van het Bosman-arrest

‘Het arrest maakte een einde aan het op dat moment in het Europese voetbal geldende transfersysteem. Het bestond uit twee delen:

- 1. Spelers kregen voortaan de vrijheid om aan het eind van hun contract zonder transfervergoeding van club te veranderen binnen de Europese Unie.**
- 2. De beperking op het aantal buitenlandse spelers uit de Europese Unie die een club mocht opstellen (de zogenaamde 3+2-regel), werd opgeheven.’ (Hauspie 2015)**

Beide onderdelen van het Bosman-arrest hadden een grote impact op het voetbal. Het Bosman-arrest wordt ook wel het keerpunt in het voetbal genoemd. Het had veel gevolgen voor het voetbal, zowel positief als negatief.

1) Spelers blijven minder lang bij dezelfde club en langere contracten

Spelers blijven minder lang bij dezelfde club, omdat het makkelijker is van club te veranderen. Om deze reden begonnen clubs langere contracten met spelers af te sluiten. Het was echter mogelijk om met spelers te onderhandelen voordat het contract afliep. De transfermarkt bleef daarom gehandhaafd. Ook werd de internationale transfermarkt geopend. Dat betekent dat de clubs nu buitenlanders kunnen kopen op de internationale markt (Doyle z.d.).

2) De salarissen van spelers werden verhoogd

De clubs hoefden geen transfersom voor spelers te betalen bij een aflopend contract, dus besloten ze dat het bespaarde geld kon worden geïnvesteerd in het loon van de spelers, wat nadelig is voor kleinere clubs. De transferkosten bij een lopend contract zijn echter gehandhaafd. (Brand 2015) Bij veel clubs hebben deze onderhandelingen geleid tot grote financiële problemen en de behoefte aan leningen. Het was dus een positieve stap voor de spelers, en eerder een negatieve stap voor veel clubs. Met deze stap nam ook de concurrentie tussen de clubs toe, aangezien een club die een getalenteerde en goede speler een hoog salaris bood, aantrekkelijker was voor een speler.

3) De internationale mobiliteit, minder buitenlandse spelers van buiten de EU, meer uit de EU en opkomst van moderne agenten/zaakwaarnemers

Door het vervallen van de 3 + 2-regel is de limiet voor het aantal spelers uit de EU dat in een team speelt, opgeheven. In sommige landen, zoals Nederland, is er geen beperking voor buitenlanders in het algemeen. Het aantal buitenlanders in competities en teams uit de EU groeide, omdat er grote belangstelling was voor jonge en getalenteerde spelers, hoewel in sommige landen zoals ook Tsjechië er beperkingen voor buitenlanders van buiten de EU zijn. Met de innovatie van transfers en de transfermarkt is ook het aantal zaakwaarnemers toegenomen (Tifovoetbal 2016) die contracten afhandelen, om potentiële clubs te zoeken en voor betere carrières te zorgen.

4) Het onbedoeld voordeel voor betere clubs

Het meest negatieve gevolg van het Bosman-arrest is het onbedoelde voordeel voor betere clubs. Grote clubs kunnen het zich veroorloven om dure binnen- en buitenlandse spelers te betalen, kleine clubs niet. Kleinere clubs fungeren daarom tegenwoordig als opleidingsclubs, die hun talenten al op jonge leeftijd leveren aan grote clubs, die daar grote bedragen voor betalen. Het hangt er ook van af of de grote club spelers van de kleine club overneemt voordat het contract wordt beëindigd. Dan moeten ze een transfersom vaststellen, maar als dit gebeurt nadat het contract afloopt, neemt de grote club de spelers gratis over. Succes in termen van resultaten en competitie is er echter alleen voor grote clubs. De grotere en rijkere clubs hebben de mogelijkheid om de beste binnen- en buitenlandse spelers te kopen en de kleine clubs zijn geen concurrentie meer (YPMA 2018).

2.4 Voor en na Bosman-arrest in de (internationale) voetbalwereld

Zoals gezegd was het Bosman-arrest een belangrijke mijlpaal in de voetbalwereld. Het Europees voetbal ervoor en erna is totaal anders. De voetbalwereld concentreert zich weer op spelers. Spelers en zaakwaarnemers hebben nu de macht in handen. Spelers hoeven niet bij één club te blijven tot het einde van het contract. Contracten worden daarom op een andere manier aan spelers aangeboden dan voorheen. De spelers kregen langere contracten, omdat het voordeliger voor de clubs was. Als de speler naar een andere club wil verhuizen, krijgt de club geld, als het contract niet verlopen is, maar met kortere contracten die er voor het Bosman-arrest waren, konden er problemen ontstaan. De spelers en de nieuwe club zouden kunnen wachten tot het contract verlopen is en de speler dus transfervrij is. Ook de salarissen zijn aanzienlijk gestegen. Het Bosman-arrest veroorzaakt daardoor grote financiële ongelijkheid in het voetbal. Er ontstond een groep van 25 rijkste clubs, waardoor er een kloof ontstond tussen deze clubs en kleine clubs. Grote en vermogende clubs kunnen het zich veroorloven dure spelers te kopen en mondiaal te opereren, terwijl kleine clubs alleen spelers hoeven op te leiden en hopen dat de grote clubs ze kopen

Met de verandering in de regelgeving voor buitenlanders is het voetbal ingrijpend veranderd, aangezien er clubs zijn die voornamelijk met buitenlanders uit de EU spelen en niet hun eigen spelers opleiden. Maar het gaat niet alleen om clubs, maar ook om grote voetballanden, want iedere speler die genoeg talent heeft wil bijvoorbeeld in Engeland of Spanje spelen, dus jonge spelers verlaten Nederland ook naar andere landen waar ze meer geld kunnen verdienen. Omdat er geen limiet voor buitenlanders uit de EU is, zijn grote voetbalmachten nu in het voordeel.

Een specifiek voorbeeld, eerder beïnvloed door de 3 + 2-regel, vond plaats in 1994. In 1994 zou Manchester United in de groepsfase van de Champions League met 4-0 verliezen van Barcelona in Camp Nou. Trainer Ferguson werd gedwongen om doelman Peter Schmeichel uit zijn wedstrijdselectie te laten na de UEFA-uitspraak dat Welshe en Schotse spelers als buitenlanders aan Engelse kant werden beschouwd. Ferguson koos voor de buitenlanders Roy Keane, Mark Hughes en Ryan Giggs. Na de uitspraak, zonder limiet voor het aantal EU-spelers dat is toegestaan, zou United de treble in 1999 winnen met acht 'buitenlandse' spelers in hun opstelling. (Bloomsbury Football 2020).

2.5 Vergelijking tussen Nederlandse en Tsjechische transfers na Bosman-arrest

2.5.1 Nederland

Na het Bosman-arrest gelden in de EU-landen dezelfde regels voor voetbaltransfers. Als een speler nog een lopend contract heeft, moet de club die hem wil kopen het met de verkopende club overeengekomen bedrag betalen. Als de transfer plaatsvindt in de periode dat de speler niet langer onder contract staat, is de transfer gratis. Als een speler na afloop van het contract

overstapt van de ene Nederlandse club naar de andere, of van een Nederlandse club naar een buitenlandse club en vice versa, worden er dus geen transfers betaald.

De duurste transfer in de voetbalgeschiedenis was de transfer van Neymar Jr. van Barcelona naar Paris St-Germain, dat een recordbedrag van 222 miljoen euro voor hem zou betalen. Neymar betaalde zijn eigen beëindigingsclausule, zoals verplicht is in Spanje, waardoor hij een free agent was. (Wikipedia 2020)

De tweede plaats wordt ook ingenomen door een transfer naar Paris Saint-Germain, dat 180 miljoen euro betaalde voor Kylian Mbappé van Monaco. Op de derde plaats, ter waarde van 145 miljoen euro, staat de transfer van Philippe Coutinho van Liverpool naar Barcelona. Pas op de achtste plaats staat de transfer van Cristiano Ronaldo van Real Madrid naar Juventus, die Juventus 100 miljoen euro kostte. (Wikipedia 2020)

Drie Nederlandse voetballers zijn ook terug te vinden in de tabel met 47 duurste internationale transfers. Op de 15e plaats staat Virgil van Dijk, die in 2018 verhuisde van Southampton naar Liverpool. Liverpool betaalde 84,5 miljoen euro voor hem. Twee jonge talentvolle spelers van Ajax Amsterdam staan op de 24e positie. Hetzelfde bedrag van 75 miljoen euro werd betaald voor hun transfer. Het gaat om de transfer van verdediger Matthijs de Ligt naar Juventus Turijn en middenvelder Frenkie de Jong naar Barcelona. (Transfermarkt, z.d.)

De duurste speler die speelt in de Eredivisie is Sébastien Haller. Ajax betaalde 22,50 miljoen euro voor Haller (Sportredactie AD.nl 2021).

2.5.2 Tsjechië

In Tsjechië probeerde men het Bosman-arrest te omzeilen tot 2016. In Tsjechië werden voetbaltransfers geregeld door tabellen. Elke speler had zijn eigen waarde, die hij behaalt door het aantal gespeelde wedstrijden, het spelen in bepaalde competities en het spelen voor het nationale team. Het bedrag voor de vergoeding werd bepaald door tabellen die werden uitgegeven door de Tsjechische voetbalbond. Het bedrag moest te allen tijde worden betaald, zelfs bij een aflopend contract, dus de verkopende club moest akkoord gaan met de transfer. De regel was van toepassing op zowel Tsjechische als buitenlandse spelers in de Tsjechische voetbalcompetities. Het bedrag hoefde niet betaald te worden als de clubs daarmee instemden. (FAČR z.d.)

De Tsjechische voetbalbond verhinderde zo vrije transfers. Er waren wel vrije transfers naar het buitenland. In dit geval moest de speler echter nog steeds een ontslagvergoeding betalen, of er kon een complicatie zijn als hij terugkeerde naar Tsjechië (Sedlo, 2017).

Deze regels waren geldig tot 2016, toen nieuwe, gewijzigde transferregels werden gecreëerd in de Tsjechische voetbalcompetities, die meer in overeenstemming zijn met de FIFA-regels.

De FIFA was het er niet mee eens dat spelers niet vrij tussen van club mochten wisselen zonder toestemming van de moederclub. Volgens de FIFA is de beslissing genomen in het belang van de speler. De nieuwe transferregels van de Tsjechische voetbalbond werden een jaar lang voorbereid en zijn op 1 juni 2016 in werking getreden. Sinds 2016 is het Bosman-arrest ook in Tsjechië geldig. Spelers met een aflopend contract, kunnen een transfer maken zonder een transferbedrag te betalen. De nieuwe club moet een opleidingsvergoeding betalen, geldig voor de opleidingsperiode van de speler tussen de zes en drieëntwintig jaar.

De duurste transfer voor Tsjechische spelers vond plaats in 2001, toen Pavel Nedvěd verhuisde van Lazio Roma, Italië, naar Juventus. Deze transfer kostte Juventus 45 miljoen euro. De duurste Tsjechische voetballer die momenteel speelt, was de transfer van Patrik Schick van AS Roma naar Leverkusen, Duitsland. Deze transfer kostte 26,5 miljoen euro (Transfermarkt z.d.).

De duurste spelers in de Fortuna Liga zijn buitenlanders. De duurste is de Roemeen Nicolae Stanciu. Hij speelde eerst voor Sparta, dat voor de transfer aan Anderlecht 3,7 miljoen euro betaalde. Hij speelde vervolgens in Saoedi-Arabië en werd daarna door Slavia gekocht, dat een recordbedrag van 3,9 miljoen euro voor hem betaalde (Janás 2020).

Hoofdstuk 3. Opleidingsclub – transfers en scouting

3.1 Opleidingsclubs

Opleidingsclubs zijn clubs die zich concentreren op het opleiden van voetballers. De strategie van opleidingsclubs is voetballers op te leiden zodat ze later verkocht kunnen worden. In kleine voetballanden zijn talenten namelijk moeilijk te behouden vanwege het grote geld van de grote voetballanden. Om de beste spelers te vinden, is het belangrijk vroeg met scouting te beginnen. De spelers tonen hun talent als ze 8 tot 9 jaar oud zijn. Op deze leeftijd zijn ze op zoek naar de eerste echte wedstrijden die een bepaald concept en structuur hebben. Hun vaardigheden om in de toekomst een topvoetballer te worden, zullen worden gezien. Op deze leeftijd kan de opleidingsclub zich concentreren of ze kunnen wachten tot ze 13 jaar oud zijn als de spelers groter, sterker en klaar zijn om zich volledig in te zetten voor een carrière als voetballer. De laatst mogelijke leeftijd om de speler in de opleiding te hebben is als hij 18 is. Daarna is het te laat en het proces zou niet succesvol en voordelig zijn voor de club (Alicante football academy z.d.).

Een opleidingsclub zou de beste opties aan de spelers moeten bieden. Dit is elk element dat de ontwikkeling van de speler kan verbeteren. De opleidingsclubs hebben veel voetbalvelden van een goed niveau. Ook andere trainingsfaciliteiten zullen op een hoog niveau moeten zijn, zoals een fitnesscentrum en een ontspannings- en regeneratiezone. Maar niet alleen de faciliteiten zijn belangrijk. Belangrijk zijn ook de mensen die de opleidingsclub leiden, namelijk het management en de coaches.

Coaches moeten worden opgeleid om getalenteerde kinderen te leiden. Tegenwoordig wordt er steeds meer een beroep gedaan op de opleiding van coaches voor kinderen en jongeren, zijn er diverse opleidingen en hebben coaches met een universitair diploma de voorkeur.

Ook de opbouw en inhoud van de trainingen zijn belangrijk. Trainingen moeten anders zijn dan bij andere clubs. Ze moeten worden geleid door gekwalificeerde coaches en spelers moeten alles samenbrengen wat hen ontwikkelt. Trainingen mogen niet te veeleisend zijn, ze moeten in evenwicht zijn. Tegelijkertijd moeten de voetballers zoveel mogelijk op het voetbalveld staan, minstens één keer per dag. Tegelijkertijd moeten ze vanaf jonge leeftijd zoveel mogelijk wedstrijden kunnen spelen. Trainingen moeten ook worden aangevuld met fitnessstraining en voor oudere spelers moet er een sportschool zijn. Spelers moeten goed worden geregenereerd en hun lichaam moet worden geanalyseerd en goed ontspannen.

De opleidingsclub zou naast trainingen en wedstrijden ook een goed complex of centra voor spelers moeten hebben, niet alleen voor trainen en spelen. Spelers moeten verder iemand hebben die voor hun dieet zorgt, wat belangrijk is voor kinderen in ontwikkeling en vooral voor atleten. Er moet verder een team van fysiotherapeuten, masseurs en artsen worden opgenomen.

Ook is het op jonge leeftijd belangrijk om sport en onderwijs te combineren, zodat de opleidingsclubs een school in hun complex hebben. De spelers kunnen naar school gaan en in combinatie daarmee trainen. Accommodatie moet ook worden verstrekt, omdat veel spelers niet uit dezelfde stad of hetzelfde land komen. Ze moeten hun familie namelijk vroeg verlaten.

Een beroemde opleidingsclub is Sporting Lissabon, waar ook Cristiano Ronaldo opgeleid is. FC Bayern Munchen, FC Barcelona en Ajax spelen ook een grote rol in de Europese opleiding van jonge voetballers (Bita Academy 2018).

3.2 Transfer van jonge spelers

3.2.1 Redenen voor transfer

Veel kinderen voetballen. Het is niet zo'n financieel veeleisende sport, want de uitrusting is niet duur en in bijna elk klein dorp is er een voetbalveld. Sommige spelers voetballen alleen voor de lol, maar sommigen willen, naar eigen goeddunken of naar het oordeel van hun ouders, profvoetballer worden. Maar dit betekent dat er een offer moet worden gebracht, want een kind kan geen profvoetballer worden als hij voetbalt in een klein dorp. De speler moet verhuizen naar een grotere en veelbelovende club.

Als een voetballer bijvoorbeeld in Olomouc woont, kan hij beginnen met voetbal in de wijk Nové Sady, waar de club FK Nové Sady actief is, en dan ofwel naar het 1.HFK Holiceteam gaan, dat een hoog niveau van jeugdopleiding heeft, of rechtstreeks naar de beste club in Olomouc gaan, SK Sigma Olomouc. Als de speler goed is, wordt aangenomen dat hij van Sigma naar een grotere Tsjechische club gaat, zoals AC Sparta, en later naar het buitenland. Spelers gaan van kleinere clubs naar grotere, die meestal een reputatie hebben als opleidingsclub, wat betekent dat er meer aandacht is voor de ontwikkeling van de voetballer.

3.2.2 Kritiek op transfers van jonge spelers

Wanneer een speler en zijn ouders besluiten deze stap te zetten, betekent dit meestal dat ze het kind zien als een toekomstige profvoetballer. Vaak gaat het niet alleen om transfers binnen een stad, maar ook om transfers naar andere steden of zelfs andere landen.

Verhuizen naar een andere stad, tenzij het hele gezin besluit weg te gaan, kan schadelijk zijn voor de psyche van het kind of de tiener. Het maakt niet uit wanneer de transfer plaatsvindt, want het is belangrijk in een gezin op te groeien. De opleidingsclub zal daarom zorgen voor school, huisvesting en maaltijden, maar dat is niet genoeg.

Zowel een kind als een tiener hebben op deze leeftijd ouders nodig in hun leven. Sommigen voelen zich misschien eenzaam, omdat ze van hun ouders gescheiden zijn en eronder lijden. Anderen daarentegen hebben een gevoel van vrijheid, omdat hun ouders hen niet in de gaten kunnen houden, maar die ze nodig hebben om grenzen en discipline te hebben. Aan de

andere kant zijn het soms zelfs de ouders die besluiten de stap te zetten om een kind naar een grotere club te sturen om van hun zoon een beroepssporter te maken, ook al heeft het kind geen zin om het gezin te verlaten. Dan is de druk op de psyche nog groter en kan het langdurige problemen veroorzaken in de relatie tussen ouder en kind.

Een ander probleem, afgezien van de scheiding van gezin en huis, is de school. Alle jonge voetballers zijn verplicht naar school te gaan. Ook als ze besluiten dat voetbal hun prioriteit is, moeten ze naar school. School en opleiding zouden idealiter op hetzelfde niveau moeten staan als voetbal. Maar het is duidelijk dat als een kind besluit profvoetballer te worden, de school naar de achtergrond verschuift. Maar het is belangrijk voor ouders en kinderen om te beseffen hoe weinig veelbelovende voetballers ooit professionele voetballers van hoog niveau zullen worden in de beste competities. Het is belangrijk om een ander plan in reserve te hebben als voetbal niet lukt, omdat elke speler geblesseerd kan raken. Een andere factor die vaak wordt bekritiseerd, is de grote trainingsbelasting. Een kind dat deel gaat uitmaken van een opleidingsclub, staat elke dag enkele uren op het voetbalveld.

Tegenwoordig wordt hier meer aandacht aan besteed en mogen kinderen en tieners niet overbelast worden. De training moet in verhouding staan tot de fysieke gesteldheid en leeftijd van de voetballer. Elke fysieke belasting moet worden gecompenseerd door ontspanning. Het probleem is echter dat kinderen, kinderen zouden moeten zijn. Kinderen moeten in meer dan één richting worden ontwikkeld, niet slechts in één richting. Ze moeten de ruimte hebben om te spelen, te genieten van hun jeugd, wat in combinatie met de weg naar profvoetballer niet erg goed is.

Er moet altijd rekening mee worden gehouden dat de jonge voetballer niet doorbreekt. Het risico hierop is groot. Met voetbal kan je misschien de kost verdienen, maar alleen op een bepaald niveau, dus er moet worden overwogen of de transfer van een jonge speler, een jonge tiener, die familie, onderwijs, vrienden en ontwikkeling nodig heeft, echt de moeite waard is.

3.2.3 Kritiek op steeds jongere transfers

Voor voetbalclubs en hun eigenaren zijn spelers zaken. Daarom komt het voor dat de meest getalenteerde spelers vanaf zeer jonge leeftijd door grotere (buitenlandse) clubs gescout worden, zodat ze zo snel mogelijk deze spelers kunnen kopen. Clubs proberen op steeds jongere leeftijd talentvolle jeugdspelers aan te trekken, omdat ze door de spelers zelf op te leiden willen besparen op transfersommen.

De clubs worden momenteel echter beperkt door de FIFA-regels, die rekening houden met de leeftijd van de speler. Deze afweging kwam ook voort uit het Bosman-arrest in 1995. De regel voor de transfer van jongere spelers gelden vanaf het jaar 2001. Op dit moment is het niet mogelijk om spelers jonger dan 18 naar het buitenland te transfereren. De FIFA streeft er dan ook naar om ervoor te zorgen dat jonge spelers een geschikte omgeving hebben voor hun

opleiding en voetbalspel. De clubs die deze regel overtreden, worden bestraft. In het verleden heeft dit probleem bijvoorbeeld Chelsea FC getroffen.

Er zijn natuurlijk uitzonderingen of manieren om dit te omzeilen. Een van de uitzonderingen is als de ouders van een speler voor een ander doel dan de transfer van hun kind verhuizen. In dat geval kan de speler verhuizen naar een ander land. Voorwaarde is echter dat zijn ouders met hem moeten meeverhuizen, niet alleen een familielid, en hij mag niet alleen verhuizen. Het is echter mogelijk om deze regel te omzeilen, omdat de redenen om te verhuizen niet altijd bewezen kunnen worden.

Een andere uitzondering zijn transfers binnen de Europese Unie. Met betrekking tot een transfer binnen de Europese Unie, moet een speler minstens 16 jaar oud zijn om de transfer te laten plaatsvinden. De nieuwe club moet echter bewijzen dat ze ervoor kan zorgen dat de speler zich kan ontwikkelen op school. Ze moeten ook zorgen voor accommodatie (FIFA 2019).

De laatste significante uitzondering volgens de FIFA is de 50 + 50-regel. Een speler die niet meer dan 50 km van de landsgrens woont en niet meer dan 100 km afstand heeft tussen zijn woonplaats en een nieuwe club in een aangrenzend land, mag in het buitenland spelen. De speler moet echter thuis blijven wonen en de voetbalbonden van beide landen moeten akkoord gaan met deze uitzondering. Deze regel bestaat zodat spelers die aan de landsgrens wonen, kunnen spelen bij een club die geografisch dichterbij ligt. (FIFA 2019)

Er zijn ook uitzonderingen met betrekking tot uitwisselingsverblijven. Als een speler op uitwisselingsverblijf gaat, mag hij in een ander land voetballen. Ook als een speler langer dan 5 jaar ergens woont, kan hij na deze 5 jaar een ontheffing aanvragen bij de betreffende voetbalbond om getransfereerd te worden. Ook als een kind om humanitaire redenen alleen moet verhuizen, kan hij of zij voetballen in het nieuwe land. In het geval van een transfer binnen de Europese Unie tot 16 jaar gebeurt dat echter nog steeds heel weinig. (FIFA 2019). Daarom krijgen voetbalclubs kritiek, omdat ze proberen steeds jongere spelers en steeds meer jonge spelers te kiezen. Sommige clubs scouten hun spelers vanaf de leeftijd van 5 jaar en bieden ze vervolgens op een toegestane manier een toekomstige transfer aan, zogenaamde boekspelers, of schenden in uitzonderlijke gevallen de FIFA-regels.

Hoe jonger de speler, hoe groter de impact die de club kan hebben op zijn ontwikkeling als kind, Dit wordt bekritiseerd, omdat de club spelers alleen als zaken ziet en het min of meer 'mensenhandel' is.

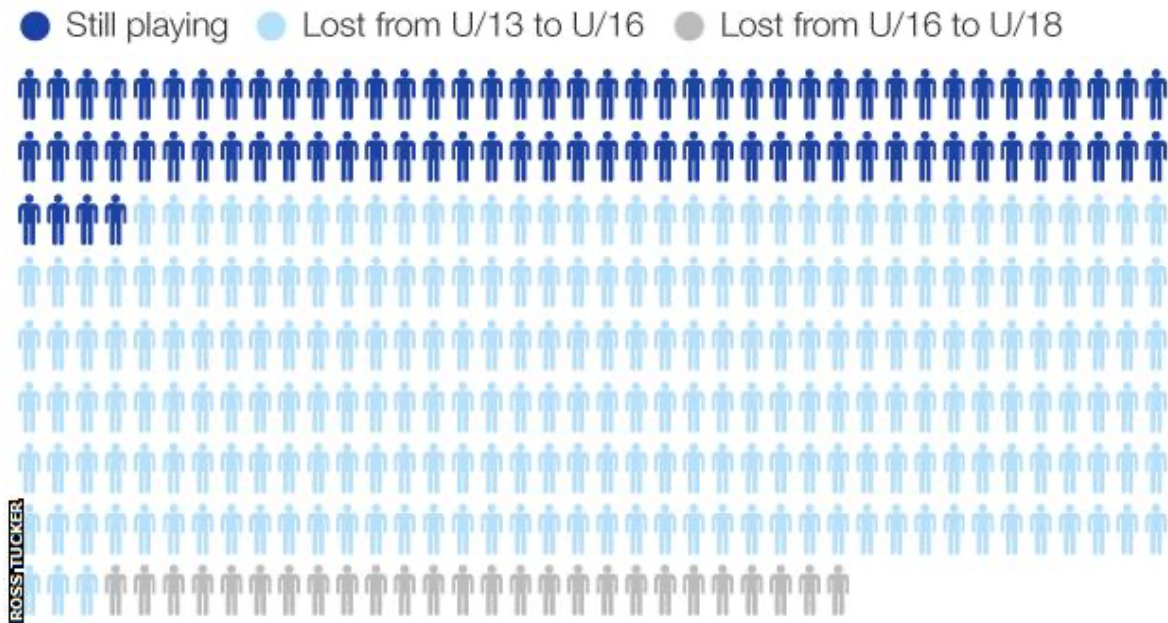
3.3 Scouting

Scouting betekent dat een speler wordt gekozen door een zogenaamde scout, wiens taak het is om de speler voor zijn team te volgen. Scouts kunnen voor een bepaald team werken of ook voor een nationaal team.

Eén team heeft veel scouts, wat betekent dat ze de mogelijkheid hebben om veel spelers tegelijkertijd te bekijken. Scouts kiezen een getalenteerde speler op basis van bepaalde aannames. Tegenwoordig gaat het vooral om het lezen van het spel, dus spelers van wie het vermogen om tactieken te lezen het meest gewaardeerd worden. Maar de speler moet ook fysiek fit zijn. Op een bepaalde leeftijd hebben fysiek verder ontwikkelde spelers betere opties. Op een bepaalde oudere leeftijd verliezen deze spelers dit voordeel echter, maar fysieke parameters zijn nog steeds de sleutel. De speltechniek als zodanig is ook belangrijk. Schieten, passen, techniek, rennen. Het gaat ook om de aard van de speler, die competitief en enthousiast moet zijn over het spel, en om zijn algemene houding en gedrag, want het is belangrijk dat zelfs de meest getalenteerde speler in het team past en geen morele incidenten veroorzaakt. Wanneer een club of een scout zelf een speler vindt, is het de taak van de scout om zoveel mogelijk gegevens over die speler te verzamelen. Hij gaat ook naar zijn wedstrijden kijken en later interviewt hij hem om te zien of de speler voldoet aan alles wat de club van hem verwacht. Zeer getalenteerde spelers kunnen door meerdere scouts tegelijk worden bekeken.

Momenteel worden scouts ook bijgestaan door spelersmakelaars waarvan de populariteit sinds het Bosman-arrest is gegroeid. Spelermakelaars vertegenwoordigen spelers en helpen ze bij het vinden van de best mogelijke club (Tifovoetbal 2016). Soms bevelen ze spelers aan en bieden ze clubs aan en komen in contact met scouts.

Volgens experts en scouts is de leeftijd die voor scouting het belangrijkste is, anders. Dit is een bereik tussen 5 en 11 jaar. Maar het vinden van een voetballer op 5 jarige leeftijd die zich ooit echt zal vestigen in bijvoorbeeld de Engelse Premier League, is bijna onmogelijk. Onderscheidende kenmerken van getalenteerde spelers verschijnen later, tussen de 8 en 9 jaar oud. Aan de andere kant wordt er ook een grote ontwikkeling opgetekend tussen de leeftijd van 11 en 13 jaar. Als ideale leeftijd wordt echter uitgegaan van 11 jaar. Dit komt omdat, zoals professor Ross Tucker stelt in een artikel voor BBC Sport in 2015 (Magowan 2015), dat kinderen tussen de 11 en 16 jaar het vaakst stoppen met sporten om de een of andere reden. Daarom is het niet goed tot 13 jaar te wachten, omdat de voetbalwereld dan een groot talent kan verliezen. Op deze leeftijd eindigen veel kinderen met sporten, omdat ze andere interesses hebben, of omdat school de overhand heeft op sport. Integendeel, op de leeftijd van 16 tot 18 jaar zal een dergelijke afname van het aantal spelers niet plaatsvinden. Op deze leeftijd denken veel clubs echter al dat de ontwikkeling van de speler is gestopt en dat hij als jong talent te oud voor ze is. Dit is te zien in Figuur 1.

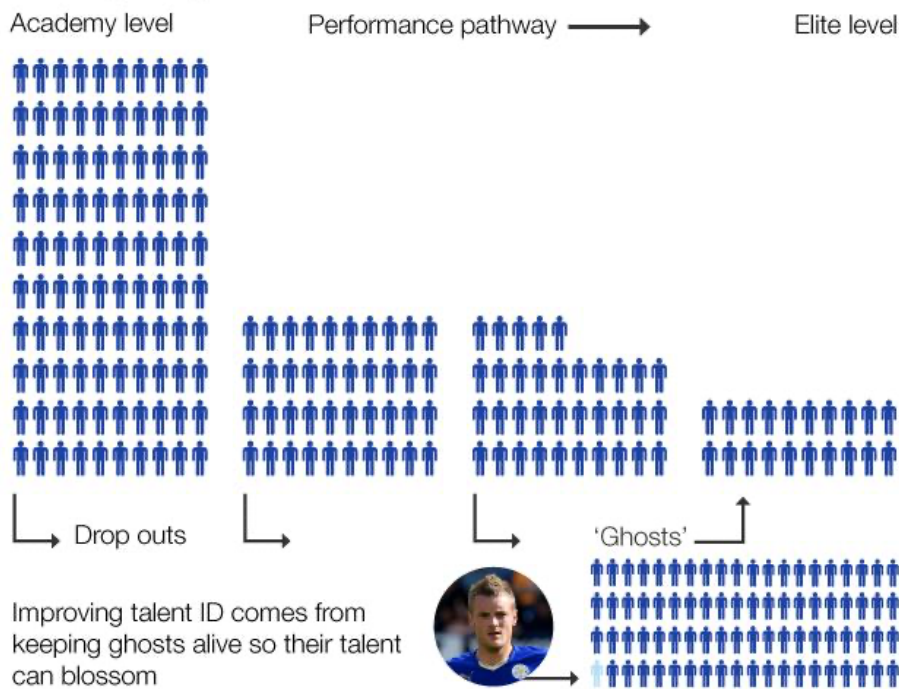
Figuur 1: Figuur 1 laat het aantal rugbyspelers zien dat onder de 13 jaar stopt in vergelijking met spelers die tussen de 16 en 18 jaar stoppen (76%). Hetzelfde geldt voor het voetbal. Beschikbaar op: <https://www.bbc.com/sport/football/35054310>

Maar dit is niet altijd waar, omdat veel zeer getalenteerde en momenteel succesvolle spelers op 16-jarige leeftijd niet succesvol waren in opleidingsclubs, maar later een succesvolle carrière hadden. Uit BBC-onderzoeken blijkt ook dat een speler tussen de 14 en 16 jaar oud voetbal zich bewust wordt van zijn situatie en het serieus begint te nemen. Dit is de periode waar scouts rekening mee moeten houden. Soms geven ze jonge talenten geen kans meer vanuit het standpunt dat het op 16-jarige leeftijd te laat is en als de speler geen groot talent toont, wordt hij vervangen door iemand uit het buitenland. Op dit moment wordt gezegd dat het moeilijk is om voetbaltalenten in Europa te vinden, omdat Europese talenten minder gemotiveerd zijn vanwege de levensstandaard die sowieso hoog is in Europa. Voetballen is bijvoorbeeld voor Afrikanen of Zuid-Amerikanen een grote motivatie om meer te verdienen. Daarom is scouting nu populair in deze continenten.

De taak van een goede scout is daarom om het talent van de speler te ontdekken. Dit kan voor de club een winstgevende investering op lange termijn zijn. Tegelijkertijd is het volgens Tucker belangrijk om je te laten leiden door het feit dat talent zich zelfs op oudere leeftijd kan ontwikkelen.

Hij noemt deze groep spelers "ghosts". Spelers van wie het talent niet meteen zichtbaar was, moesten zelfs stoppen met de opleiding. Een voorbeeld hiervan is Jamie Vardy, een centrumspits uit Leicester, die op 16-jarige leeftijd als te klein en weinig belovend werd beoordeeld. Vorig jaar werd Vardy de topscorer in de Premier League.

Finding the ghosts

Figuur 2: Het figuur laat zien hoeveel spelers er afhaken bij de opleidingsclub, en ook het aantal 'ghosts'. 'Ghosts' zijn spelers zoals Vardy die later talent kunnen tonen en in de top A-selectie kunnen komen. Beschikbaar op: <https://www.bbc.com/sport/football/35054310>

Een zeer succesvolle scout is de Nederlander Piet de Visser. Zijn scouting heeft het voetbal 30 jaar lang beïnvloed. Zijn grootste prestatie is de ontdekking van Cristiano Ronaldo. Andere projecten waren David Luiz en Neymar. Hij staat ook achter de ontdekking van Kevin De Bruyne, over wie hij spreekt als een van de grootste successen van zijn scouting. Milan Holub kan worden beschouwd als de beroemdste Tsjechische scout die onder meer optrad als scout van vele clubs in de Premier League. (Eliot 2018)

Hoofdstuk 4: Jeugdopleiding in Nederland en Tsjechië

4.1 Jeugdstructuur

4.1.2 Nederland

In Nederland is het jeugdvoetbalsysteem onderverdeeld in twee basiscategorieën: pupillen en junioren. Jongens en meisjes spelen samen in de categorie pupillen van 5 t/ m 13 jaar. De jongsten spelen twee tegen twee, daarna stijgt het aantal. Pupillen spelen ook op een kleiner veld.

Op 13-jarige leeftijd spelen ze al standaard 11 tegen 11 op een groot veld. Ze spelen in de juniorencategorie vanaf 13 jaar. In deze categorie spelen meisjes samen met jongens, maar er zijn al aparte meisjesteams. Junioren worden ingedeeld in categorieën volgens leeftijd: U14 (onder 14), U15, U16, U17 en U19. Er zijn teams in elke leeftijdsgroep die spelen op verschillende niveaus. Na de juniorencategorie kunnen spelers meedoen aan het seniorenvoetbal, of het nu amateurs of professionals zijn. (KNVB z.d.)

4.1.2 Tsjechië

In Tsjechië spelen voetballers van 5 t/m 18 jaar in de jeugd. Het jeugdvoetbalsysteem is verdeeld in drie categorieën op basis van de leeftijd en elke categorie is gespecificeerd en verdeeld in subcategorieën volgens leeftijd: „Přípravka” van 5 t/m 10 (van 5 t/m 8 „Přípravka mladší” van 9 t/m 10 „Přípravka starší”), „Žáci” van 11 t/m 14 (van 11 t/m 12 „Žáci mladší”, van 9 t/m 10 „Žáci starší”), „Dorost” van 15 t/m 18 (van 15 t/m 16 „Dorost mladší” van 17 t/m 18 „Dorost starší”). De leeftijdscategorie ouder dan 18 is de categorie volwassenen.

De afmetingen van het veld zijn aangepast (verkleind) voor de verschillende categorieën. Vanaf de categorie „Žáci starší” wordt gespeeld op een standaard voetbalveld. Er zijn ook minder spelers, kleinere voetbaldoelen en er worden lichtere en kleinere ballen gebruikt. (FAČR, z.d.)

4.2 De jeugdopleiding van AFC Ajax, AZ Alkmaar, AC Sparta Praha en SK Sigma Olomouc

4.2.1 AFC Ajax

AFC Ajax heeft een regionale jeugdopleiding, de Ajax Jeugdopleiding. De hoogste categorie in de jeugd is Jong Ajax.

De Ajax Jeugdacademie wil haar spelers aanvullend voetbal leren in het Ajax-systeem zodat ze soepel kunnen doorstromen naar de A-selectie. “De opleiding concentreert zich op het

Ajax-systeem van ‘Techniek, Inzicht, Persoonlijkheid en Snelheid’ (TIPS). De jeugdelftallen spelen volgens hetzelfde 4-3-3 systeem met vleugelspelers als het eerste elftal.’ (Wikipedia 2021). Gemiddeld twee tot drie spelers stromen per jaar door naar het A-team van Ajax. Spelers die het niet halen tot de A-selectie, komen meestal terecht in andere Eredivisieclubs. Het doel van de Ajax Jeugdopleiding is spelers aantrekkelijk en aanvallend voetbal te leren spelen. De spelers die de A-selectie niet halen, kunnen vaak terecht bij andere clubs in de Eredivisie. Een speler die naar de A-selectie van Ajax doorstroomt, is een voordeel, omdat Ajax dan minder andere spelers hoeft te kopen. (AFC Ajax z.d.)

Momenteel leidt Ajax ook talenten op voor buitenlandse competities. Doordat spelers uit de opleiding van Ajax ook in buitenlandse topcompetities terechtkwamen, werd de jeugdopleiding van Ajax zeer bekend en heeft momenteel een van de bekendste jeugdopleidingen in de voetbalwereld. Ajax is ook meerdere keren verkozen tot beste opleidingsclub van Nederland.

Het Ajax-jeugdsysteem is onderverdeeld in 13 categorieën. A-junioren (A1, A2), B-junioren (B1, B2), C-junioren (C1, C2), D-junioren (D1, D2), E-pupillen (E1, E2, E3) en F-pupillen (F1, F2) (Wikipedia, 2021). In elke categorie speelt één team in de eredivisie van de betreffende categorie. Ze winnen ook elk jaar vele prijzen, bekens en titels. (Wikipedia, 2021)

De Ajax Jeugdopleiding traint op complex De Toekomst. De Toekomst is gevestigd nabij de Johan Crujff ArenA, waar de A-selectie speelt. Momenteel traint de A-selectie op de Toekomst, wat een verbinding tussen de jeugd en de A-selectie tot stand brengt. De Toekomst is een modern complex met 10 voetbalvelden. De beste technologieën zijn beschikbaar voor teammanagers, die zorgen voor het verzamelen van waardevolle gegevens.

De Ajax Jeugdopleiding werkt samen met een van de beste jeugdopleidingen, zoals die van FC Barcelona, maar bijvoorbeeld ook met die van het Slowaakse AS Trenčín. (AFC Ajax z.d.)

4.2.1.1 Bekende spelers uit de jeugdopleiding

De meest bekende speler uit de Ajax Jeugdopleiding is zonder twijfel Johan Crujff (1947). Crujff is een voormalig Nederlands voetballer en coach. Hij speelde onder andere voor Ajax en Barcelona. Hij trainde ook beide teams. Hij is een van de meest gerespecteerde Nederlandse spelers ter wereld. Hij werd zelfs uitgeroepen tot een van de beste voetballers van de twintigste eeuw. (Wikipedia 2021)

Dennis Bergkamp (1969) is ook een voormalig Nederlands voetballer, die speelde bij Ajax en Arsenal. Na zijn spelerscarrière werkte hij als coach bij de jeugd van Ajax. Frank Rijkaard (1962) was ook een voetballer en daarna een trainer. Hij speelde bij Ajax en AC Milan. Als coach trainde hij behalve clubs als Ajax en Barcelona ook het Nederlands elftal. Verder

speelden Frank en Ronald de Boer (1970) bij Ajax en Barcelona. Frank de Boer was ook aanvoerder van het Nederlands elftal. Ook bekend is Donny van de Beek (1997). Hij speelde bij Ajax en nu bij Manchester United. Een meer recente speler is Matthijs de Ligt, die in het team speelde dat de halve finale haalde van de Champions League in 2019. (Wikipedia 2021)

Een toekomstige ster is bijvoorbeeld de 18-jarige centrale middenvelder Ryan Gravenberch (2002). Hij wordt vergeleken met Paul Pogba dankzij zijn loopstijl en goede pass. Hij speelde op 17-jarige leeftijd voor het eerst in de basis van het A-team op 23 september 2018 tegen PSV (VP, 2018). Een andere veelbelovende speler is de 19-jarige verdediger Jurriën Timber (2001). Ook de 17-jarige verdediger Devyne Rensch (2003) ziet er veelbelovend uit. Al deze spelers hebben ook al hun debuut gemaakt voor het Nederlands elftal of Jong Oranje. (Maston 2020)

4.2.1.2 Tsjechen bij Ajax

Tot nu toe speelden drie Tsjechische voetballers bij Ajax. Tomáš Galásek (1973) een speler van Baník Ostrava, van waar hij in 1997 op 24-jarige leeftijd de overstap maakte naar Willem II Tilburg. Hij bracht 4 jaar door bij deze club en stapte daarna over naar Ajax, waar hij speelde van 2000 tot 2006. Hij won tweemaal de landstitel met Ajax. Hij won ook tweemaal de nationale beker en speelde 26 wedstrijden in de Champions league. (Wikipedia 2021)

Een andere Tsjechische speler is voormalig verdediger Zdeněk Grygera (1980). De speler van Holešov werd getransfereerd naar Ajax van AC Sparta Praha. In 2003 betaalde Ajax ongeveer 4,3 miljoen euro voor hem. Toen was hij 23 jaar oud. Hij tekende een contract voor vier jaar bij Ajax. Hij won eenmaal de landstitel. Hij speelde bij Ajax in dezelfde tijd als Tomáš Galásek. (Wikipedia 2020)

De derde Tsjech die bij Ajax actief was, is aanvaller of middenvelder Václav Černý (1997). Hij kwam van 1. FK Příbram. In januari 2013 tekende hij een jeugdcontract bij Ajax. Hij vertrok in 2014 naar Ajax, toen hij 16 jaar oud was, wat mogelijk was in de Europese Unie. In 2015 tekende hij een profcontract bij Ajax tot 2018. De eerste wedstrijd speelde hij in augustus 2015 toen hij 18 jaar oud was. Hij gaf één assist. Ook speelde hij de voorronde van de Europa League tegen FK Jablonec. Het eerste doelpunt voor Ajax scoorde hij op 26 november 2015 in de poulefase van de Europa League tegen Celtic FC. Het was het winnende doelpunt van 2 -1. Hij won de landstitel in het seizoen 2018/2019. Van 2015 tot 2019 speelde hij 69 wedstrijden voor Jong Ajax en scoorde daarin 31 doelpunten. Hij speelde 16 wedstrijden voor AFC Ajax en scoorde één doelpunt. Sinds 2020 is hij verhuurd aan Twente. (Kapteines 2020)

4.2 AZ Alkmaar

AZ Voetbalacademie is de naam van de jeugdopleiding van AZ Alkmaar. De club heeft als doel om zoveel mogelijk eigen spelers op te leiden voor de A-selecties, omdat het spelers zijn die ze

kunnen begeleiden tijdens de ontwikkeling en een overzicht hebben van hun training. Het doel is dat de jeugdspelers minimaal de helft uitmaken van het team, wat de AZ-jeugdopleiding goed doet. Dit is een zeer belangrijke pijler van de club. AZ leidt ook spelers op die later terechtkomen bij grotere clubs, zoals Ajax. (AZ Alkmaar z.d.)

De jeugdopleiding van AZ streeft ernaar vooral innovatief en vooruitstrevend te zijn en is de afgelopen jaren enorm in beweging gekomen. Het is uitgegroeid tot een van de beste jeugdopleidingen van Nederland en wordt sinds 2014 regelmatig bekroond voor zijn werk. De kracht van AZ is het gebruik van data om spelers te beoordelen.

Het jeugdvoetbal van AZ Alkmaar is op basis van leeftijd onderverdeeld in 8 categorieën, van U11 tot U18. Elke categorie heeft teams op verschillende niveaus. De eerste teams spelen in de eredivisies van het betreffende niveau. De hoogste jeugdcategory is Jong AZ. (AZ Alkmaar z.d.)

4.2.1 Bekende spelers uit de jeugdopleiding

Bekende spelers uit de jeugdopleiding van AZ Alkmaar zijn onder meer Tim Cornelisse (1978) en Phillip Cocu (1970). Cornelisse speelde voornamelijk in de Eredivisie voor clubs zoals AZ, Vitesse, FC Utrecht en FC Twente. Cocu speelde behalve bij Nederlandse clubs zoals AZ, Vitesse en PSV ook in Barcelona. In recentere tijden kan Ruud Vormer (1988) genoemd worden, die nu bij Club Brugge speelt (AZ Alkmaar z.d.).

Calvin Stengs (1998) wordt momenteel beschouwd als de grootste ster. De tweeëntwintigjarige voetballer speelde vanaf 19-jarige leeftijd voor de A-selectie. Een ander veelbelovend talent is Myron Boadu (2001). Hij is een aanvaller en is 19 jaar oud. Sinds 2013 maakt hij deel uit van de jeugdopleiding. In 2017 speelde hij voor het eerst voor de A-selectie. Hij is een speler die veel goals scoort. Ook middenvelder Teun Koopmeiners (1998) wordt genoemd als groot talent. Hij is 22 jaar oud en maakt sinds 2009 deel uit van de jeugdopleiding. In 2017 maakte hij zijn debuut in de A-selectie. Hij is een speler met een groot potentieel als teamleider. Verder is de 21 jaar oude Owen Wijndal (1999) een groot talent. Hij debuteerde bij de A-selectie toen hij 17 was. Hij was de jongste debutant ooit in de historie van AZ Alkmaar. Hij was een vaste waarde in de selectie in het seizoen 2019/20. Deze vier spelers hebben ook al hun debuut gemaakt voor het Nederlands elftal. (Wikipedia 2021)

4.3 AC Sparta

De jeugdopleiding van AC Sparta Praha is Klubová fotbalová akademie (KFA) of Spartánská mládež. Sinds 2017 heeft de jeugdopleiding van AC Sparta Praag de status van jeugdacademie gekregen. De academie wordt ondersteund door de Tsjechische voetbalbond. Momenteel worden er 340 spelers voorbereid in Spartánská mládež, die zijn onderverdeeld in 18 categorieën. Deze spelers worden opgeleid onder begeleiding van 15 coaches en 4 externe

coaches. Verder zijn er nog begeleiders zoals andere coaches, psychologen, kinesisten, masseurs, voedingsdeskundigen en scouts. De zetel van de KFA is in het trainingscomplex in Strahov. (AC Sparta Praha z.d.)

Het doel van KFA is de ontwikkeling mogelijk maken van spelers die kunnen meedoen met de A-selectie. KFA heeft momenteel meer dan 60 jeugdvertegenwoordigers in de verschillende nationale elftallen, die KFA rangschikt als de beste jeugdopleiding in Tsjechië. Bijna 60 spelers uit de jeugdopleiding spelen momenteel in de hoogste A-selecties in Tsjechië of in het buitenland. (AC Sparta Praha z.d.)

4.3.1 Bekende spelers uit de jeugdopleiding

Tomáš Rosický (1980) wordt beschouwd als de beroemdste speler van Sparta. Hij doorliep alle jeugdcategoryën en verhuisde op zijn 18^e naar Borussia Dortmund in Duitsland.

Een ander bekende speler is Pavel Kadeřábek (1992), de kleinzoon van de clublegende Václav Vrána, die later in de Bundesliga bij 1899 Hoffenheim speelde. Nu is een zeer bekende en vaak gehoorde naam Patrik Schick (1996). Hij maakte zijn debuut in de A-selectie in het seizoen 2013/14, toen hij ook bekerwinnaar werd. Hij speelde later voor Bohemians 1905. Daarna verhuisde hij naar Italië en speelt nu zeer succesvol bij Bayern Leverkusen in de Bundesliga. Ook speelt hij voor het Tsjechisch elftal. (AC Sparta Praha z.d.)

Het huidige grote talent van AC Sparta Praag is Adam Karabec (2003). De 18-jarige middenvelder maakte zijn debuut in het seizoen 2019/20 in de A-selectie. Hij scoorde voor het eerst op 30 mei 2020 en werd daarmee de derde jongste doelpuntenmaker in de Tsjechische competitie. Ook de 17-jarige verdediger Martin Vitík (2003), die voor AC Sparta tegen AC Milan uitkwam in de Europa League, wordt gezien als een veelbelovend talent. (Wikipedia 2021)

4.4 SK Sigma Olomouc

De jeugdopleiding van SK Sigma Olomouc is niet te vergelijken met jeugdopleidingen als in Nederland en met die van Sparta. Het is niet het beste en meest moderne complex, maar het is een club die zijn eigen spelers opleidt, zodat het geen dure spelers hoeft te kopen. Jonge spelers uit de Sigma jeugdopleiding krijgen veel kansen om in de A-selectie te komen. Sigma's taak is niet alleen om te besparen dankzij de opleiding van zijn eigen spelers, maar ook om geld te verdienen met de transfer van eigen jeugdspelers. Ondanks dat de omstandigheden niet vergelijkbaar zijn, heeft Sigma een mooi complex nabij het Andruv stadion, waar naast een groot veld ook 3 grote oefenvelden zijn. Daarnaast bevindt het stadion zich nabij een modern sportcentrum en zwem- en winterstadions.

4.4.1 Bekende spelers uit de jeugdopleiding

Een van de bekendste spelers uit de jeugdopleiding is Pavel Hapal (1969), die momenteel als coach werkt. Hij was coach van het Slowaakse nationale team en hij coachte ook Sparta Praag. Toen hij speelde, speelde hij behalve in Tsjechië ook bij het Duitse Bayer Leverkusen. Een andere bekende speler is Radoslav Látal (1970), die nu ook werkt als coach. Hij speelde veel A-selectie wedstrijden bij Sigma, maar hij speelde ook in de Bundesliga bij FC Schalke 04. Een van de bekendste spelers is voormalig Tsjechisch international Tomáš Ujfaluši (1978). Hij speelde bij veel buitenlandse topclubs, zoals het Duitse Hamburg SV, het Italiaanse Fiorentina, het Spaanse Atlético Madrid en het Turkse Galatasaray SK. Ook Marek Heinz (1977) en David Rozehnal (1980) zijn bekend. Heinz speelde bij veel clubs in Tsjechië en ook in het buitenland. De meest bekende en meest succesvolle zijn Hamburg SV, Galatasaray SK en het Franse FC Nantes. Rozehnal speelde ook bij veel buitenlandse clubs, voornamelijk bij Belgische en Franse clubs zoals Club Brugge, KV Oostende, Paris Saint-Germain en Lille OSC. Hij speelde ook in de Premier League bij Newcastle United FC, in de Bundesliga bij Hamburger SV en bij het Italiaanse Lazio Roma. Al deze genoemde spelers speelden ook voor het Tsjechisch voetbalelftal. (SK Sigma Olomouc z.d.)

Twee hedendaagse veelbelovende spelers zijn de 18-jarige Kryštof Daněk (2003) en Jáchym Šíp (2003). Momenteel wordt de 21-jarige Mojmír Chytil, die op 19-jarige leeftijd zijn debuut in de A-selectie maakte, als een groot talent beschouwd (SK Sigma Olomouc 2021).

4.3 Bosman-arrest - gevolgen voor de clubs

Er zijn twee gevolgen van het Bosman-arrest die gedetailleerd zijn beschreven in hoofdstuk 2. Ten eerste stelt het Bosman-arrest spelers in staat om gratis te verhuizen naar een andere club na de beëindiging van het contract. Verder is de beperking op het aantal buitenlandse spelers uit de EU die voor een club kunnen spelen (3 + 2 regel) opgeheven. In sommige landen zijn er helemaal geen beperkingen meer voor buitenlanders van buiten de EU, zoals in Nederland, maar in Tsjechië bijvoorbeeld zijn er nog steeds beperkingen.

4.3.1 Gevolgen voor Ajax

Het Bosman-arrest heeft ook impact gehad op Ajax, met name op Europees niveau. Ajax heeft vier keer de Europacup I/Champions League gewonnen. De eerste drie in 1971, 1972 en 1973, de laatste in 1995, een jaar voordat het Bosman arrest werd ingevoerd.

Hoewel Nederland nog steeds als een voetbalgrootmacht wordt beschouwd, haalt de Eredivisie niet hetzelfde niveau als de hoogste Spaanse, Engelse of Duitse competitie. De impact van het Bosman-arrest is het meest zichtbaar in Nederland. Voor het Bosman-arrest stonden Nederlandse clubs aan de top, tegenwoordig spelen ze op Europees niveau een bescheiden rol. Ajax is dominant in Nederland, maar de successen in de Europese competities zijn niet meer zo groot als bijvoorbeeld in de jaren zeventig. De laatste successen in de

Champions League stammen uit 1996, toen Ajax na strafschoppen de finale verloor van Juventus. In 2019 behaalde Ajax nog wel de halve finale van de Champions League. Vooral na Europese successen vertrekken talentvolle spelers. Tegenwoordig wordt Ajax daarom gezien als belangrijke jeugdopleiding voor voetballers. Talentvolle Ajacieden reizen af naar de grote vier voetbalcompetities en blijven niet lang bij de club.

Dankzij het Bosman-arrest kunnen jonge talentvolle spelers gratis vertrekken bij een aflopend contract. Ajax zal bijvoorbeeld in de zomer van 2021 de zeer talentvolle aanvaller Brian Brobbey verliezen, die naar Leipzig verhuist. Brobbey is 19 jaar oud en hij speelde voor Ajax sinds hij 8 was. Op 31 oktober 2020 debuteerde hij bij de A-selectie van Ajax. Op december 2020 debuteerde hij ook in de Champions League. In de zomer van 2021 loopt zijn contract met Ajax af en hij wilde het niet verlengen. Omdat zijn contract afloopt, kan RB Leipzig hem transfervrij overnemen. Hierdoor verliest Ajax een groot talent en loopt het bovendien miljoenen euro's aan transferinkomsten mis. (Hauspie 2015)

4.3.2 Gevolgen voor AZ Alkmaar

Kleinere clubs zoals AZ Alkmaar konden voor het Bosman-arrest in de Europese competitie concurreren met andere clubs. AZ Alkmaar speelde in 1981 zelfs de finale van de UEFA-cup. Op dit moment is dit bijna onmogelijk. AZ behoort weliswaar tot de topclubs van Nederland, maar heeft op het Europese podium geen plaats meer. Het beleid van een club als AZ, zoals meer kleinere clubs na het Bosman-arrest, is er vooral op gericht om talenten te koesteren die later naar grotere clubs gaan. (Bongaerets; De Groot 2015)

4.3.3 Tsjechische clubs

In het Tsjechische voetbal trad het Bosman-arrest pas in werking na 2015, omdat enkele landen (niet alleen Tsjechië, maar ook Slowakije en Malta) de regel wilden omzeilen en de inwerkingtreding ervan vertragen.

Het eerste deel van het Bosman-arrest, dat het vrije verkeer van spelers in de EU betreft, is in 2015 in werking getreden. Bij Sparta en andere grotere clubs waren er geen grote veranderingen in het aantal eigen spelers in de A-selectie, omdat een club die geld heeft, spelers kan kopen en niet afhankelijk is van de jeugdopleiding. Aan de andere kant is Tsjechië niet zo'n voetbalmacht, dus leidt het spelers op voor andere landen als Duitsland, Spanje, Engeland en Italië. Daarom is het ook voor Sparta als kleine Europese club belangrijk eigen spelers op te leiden. (Sedlo 2017)

Clubs als Sigma hebben hun eigen jeugdspelers nu nog steeds nodig, omdat ze minder spelers kunnen kopen. Getalenteerde spelers kunnen ook verkocht worden aan grotere clubs, zoals Sparta of aan clubs in het buitenland. Dit is vergelijkbaar met de situatie in Nederland. Sparta is dus te vergelijken met Ajax en AZ met Sigma.

Het tweede deel van het Bosman-arrest gaat over het aantal buitenlanders die op het veld mogen staan. Er is geen beperking meer voor de buitenlanders uit de EU, maar een bepaalde beperking is er voor buitenlanders van buiten de EU. In 2017 werden regelgevende quota voor buitenlanders van buiten de EU in het Tsjechische voetbal van kracht. Momenteel mogen maximaal vijf buitenlanders van buiten de EU bij Tsjechische clubs spelen. (Mádl 2017)

Het had geen grote invloed op Tsjechische clubs als Sparta en Sigma. Sparta kan nu meer buitenlanders uit de EU in zijn selectie opnemen, ook omdat de club daarvoor geld heeft. Het aantal is echter niet toegenomen, omdat het niet nodig is om veel buitenlandse spelers te gebruiken vanwege hun eigen jeugdspelers. In het geval van Sigma is het Bosman-arrest niet problematisch, omdat er daarvoor ook bijna geen buitenlandse spelers waren. De club is gebouwd op zijn eigen spelers. In het geval van Sigma waren er dus geen grote veranderingen.

4.4 De praktische vergelijking

4.4.1 De vergelijking van de situatie in Nederland (AFC Ajax) en in Tsjechië (AC Sparta Praha)

Om de situatie voor en na het Bosman-arrest te vergelijken, in Nederland na het Bosman-arrest van 1995 en in Tsjechië na 2016 in het geval van vrije transfers in de EU en na 2017 toen het aantal buitenlanders buiten de EU werd aangepast. Ik vergelijk de selecties van de clubs in de seizoenen voordat het Bosman-arrest van kracht werd, dus in het geval van Ajax in het seizoen 1993/1994 en in het geval van AC Sparta 2014/2015, met de selecties van het seizoen 2020/21. Daarvoor gebruikte ik de Transfer Markt.nl website (<https://www.transfermarkt.nl>).

Aangezien het Bosman-arrest vooral invloed heeft op het aantal buitenlanders dat in de competitie speelt en het aantal eigen jeugdspelers dat in de A-selectie speelt, zijn dit voor mij de twee belangrijkste vergelijkende factoren.

In de tabel zien we de seizoenen van de teams voor en na het Bosman-arrest en het aantal spelers in de selectie in het betreffende seizoen, het aantal buitenlanders en spelers uit de eigen jeugd.

De buitenlandse spelers zijn verdeeld in buitenlanders uit de EU en van buiten de EU. Voor elk jaar houd ik ook rekening met het jaar waarin landen toetraden tot de EU (in het seizoen 1993/94 bijvoorbeeld, was Finland nog geen lid van de EU omdat Finland pas in 1995 tot de EU toetrad)

Als eigen spelers van de clubs gebruik ik spelers die vanaf U18 bij de club spelen, omdat er in Tsjechië niet zo veel gedetailleerde gegevens over jongere spelers zijn. In Nederland zijn de gegevens bij sommige spelers wel beschikbaar, maar de vergelijking zal dan onnauwkeurig zijn.

	aantal spelers in de selectie	aantal buitenlanders uit EU	aantal buitenlanders buiten EU	aantal jeugdspelers in A-selectie	percentage buitenlanders uit de EU	percentage buitenlanders buiten de EU	percentage jeugdspelers in A-selectie
Ajax voor Bosman-arrest (1993/94)	30	2	5	16	7	17	53
Ajax na Bosman-arrest (2020/2021)	26	1	13	10	4	50	38
Sparta voor Bosman-arrest (2014/2015)	39	4	4	13	10	10	33
Sparta na Bosman-arrest (2020/2021)	28	5	2	9	18	7	32

Tabel 1: De tabel toont het aantal spelers (buitenlanders uit de EU, buitenlanders van buiten de EU, jeugdspelers in A-selectie) bij Ajax en Sparta voor en na het Bosman-arrest. Vervolgens worden de gegevens uitgedrukt in een percentage.

Uit de gegevens bereken ik vervolgens het percentage buitenlanders uit en van buiten de EU en spelers uit de jeugd in elk seizoen. Bij Ajax bestond voor het Bosman-arrest 7 % van de selectie uit buitenlanders van uit de EU, 17 % uit buitenlanders van buiten de EU en 53 % van de selectie bestond uit eigen jeugdspelers bij Ajax.

Na het Bosman-arrest is het percentage buitenlanders uit de EU afgenomen tot 4 % en het aantal buitenlanders van buiten de EU is toegenomen tot 50 %. Het percentage jeugdspelers is afgenomen tot 38 %.

Bij Sparta was het percentage buitenlanders uit en van buiten de EU hetzelfde, namelijk 10%. Het percentage spelers eigen de jeugd was 33%. Nu is het percentage buitenlanders uit de EU toegenomen tot 18 % en het aantal buitenlanders van buiten de EU is licht afgenomen tot 7 %. Het percentage jeugdspelers is bijna hetzelfde als voor het Bosman-arrest 33 %, nu 32 %.

Uit de gegevens blijkt dat Nederland zwaar werd getroffen door het Bosman-arrest. Voorheen hadden jeugdspelers een grotere kans om in de A-selectie te spelen, nu kan de club makkelijker en meer buitenlandse spelers kopen. Ook worden eigen talenten sneller verkocht, dat is veroorzaakt door het Bosman-arrest. Bij Sparta is het percentage buitenlanders ook gestegen, vooral voor de buitenlanders uit de EU, omdat er geen beperking voor buitenlanders uit de EU in Tsjechië is. De buitenlanders van buiten de EU zijn beperkt en daarom is het aantal buitenlanders van buiten de EU afgenomen in Tsjechië en het is ook lager dan in Nederland, waar geen beperking voor buitenlanders in het algemeen zijn. Maar het aantal jeugdspelers is bijna hetzelfde, aangezien Sparta A-selecties uit jeugdspelers wil opbouwen. Dit wil Ajax ook, omdat de eigen jeugd en getalenteerde spelers verkocht kunnen worden.

4.4.2 Aantal buitenlandse spelers

De nieuwe regelgeving betreffende buitenlanders zou het aantal spelers uit de EU in A-selecties moeten doen toenemen zoals het aantal buitenlanders in Nederland. Tegelijkertijd zouden meer EU-spelers bij grotere clubs moeten spelen, omdat ze de spelers kunnen betalen. Ik heb de teamgegevens van Transfer Markt.nl (<https://www.transfermarkt.nl>) voor het seizoen 2020/2021 gebruikt.

	aantal spelers in de selectie	aantal buitenlanders uit de EU	aantal buitenlanders buiten de EU	aantal buitenlanders	percentage buitenlanders	percentage buitenlanders uit de EU	percentage buitenlanders buiten de EU
AFC Ajax	26	1	13	14	54	7	93
AZ Alkmaar	24	2	7	9	38	22	78
AC Sparta Praha	28	5	2	7	25	71	29
SK Sigma Olomouc	28	6	1	7	25	86	14

Tabel 2: De tabel toont het aantal buitenlanders (buitenlanders uit de EU, buitenlanders van buiten de EU) bij Ajax, AZ, Sparta en Sigma in het seizoen 2020/21. Vervolgens worden ze uitgedrukt in een percentage.

De selectie van Ajax bestaat in 2020/2021 voor 54 % uit buitenlandse spelers (7 % uit de EU en 93 % van buiten de EU). Bij AZ bestaat 38 % van de selectie uit buitenlanders (22 % uit de EU en 29 % van buiten de EU). Bij Sparta bestaat 25 % van de selectie uit buitenlanders (71 % uit de EU en 29 % van buiten de EU). Bij Sigma gaat het om 25% (86 % uit de EU en 14 % van buiten de EU).

Uit de gegevens blijkt dat het aantal buitenlanders bij Nederlandse clubs hoger is dan bij Tsjechische clubs. Er spelen ook meer buitenlanders bij grotere clubs, wat aantoont dat grotere clubs het zich kunnen veroorloven meer buitenlanders te kopen. De mogelijke oorzaken daarvoor zijn dat Nederlandse clubs kapitaalcrachtiger zijn en het een opleidingsland is. De Nederlandse competitie staat ook op een hoger niveau.

4.4.3 Aantal spelers uit de eigen jeugd in A-selecties

Om de jeugdopleidingen te vergelijken en hun succes te evalueren, is het belangrijk om naar het aantal eigen jeugdspelers dat in de A-selecties speelt te kijken. Ook het aantal spelers uit de eigen jeugd zou door het Bosma-arrest moeten afnemen, omdat clubs nu betere spelers uit het buitenland kunnen kopen en minder afhankelijk zijn van de eigen opleiding. Jeugdspelers gaan ook eerder weg om transfergeld te kunnen verdienen, anders mogen ze gratis weg en dat is ook een groot gevolg van het Bosman-arrest. Het is ook te verwachten dat er meer jeugdspelers spelen bij kleinere clubs, omdat het voor hen goedkoper is. Ik heb de teamgegevens van Transfer Markt.nl website. (<https://www.transfermarkt.nl>) voor het seizoen 2020/2021 gebruikt.

Als eigen spelers van de clubs gebruik ik spelers die bij de club spelen vanaf U18, omdat er over Tsjechische jongere spelers niet zo veel gedetailleerde gegevens beschikbaar zijn. In Nederland zijn de gegevens bij sommige spelers wel beschikbaar, maar de vergelijking zal dan onnauwkeurig zijn.

	aantal spelers in de selectie	aantal eigen jeugdspelers in de selectie	percentage jeugdspelers in A-selectie
AFC Ajax	26	10	38
AZ Alkmaar	24	10	42
AC Sparta Praha	28	9	32
SK Sigma Olomouc	28	15	54

Tabel 3: De tabel toont het aantal jeugdspelers bij Ajax, AZ, Sparta en Sigma in het seizoen 2020/21. Vervolgens worden ze uitgedrukt in een percentage.

Bij Ajax bestaat 38 % van de selectie uit eigen jeugdspelers. Bij AZ is dat 42 %. Bij Sparta bestaat 32 % van de selectie uit eigen jeugdspelers en bij Sigma is dat zelfs 54%.

Uit de gegevens blijkt dat de situatie bij Ajax en AZ bijna hetzelfde is wat betreft het percentage eigen spelers. In Tsjechië is er een echter verschil tussen de grote en de kleine club. Bij Sparta is het percentage eigen jeugdspelers fors lager dan bij Sigma, waar de selectie voor bijna de helft bestaat uit eigen jeugdspelers. Wel kan gezegd worden dat alle cijfers hoog zijn en het aandeel eigen jeugdspelers in de A-selectie hoog is, wat het succes van de jeugdopleiding aangeeft.

4.5 Transfers van jonge spelers als inkomsten voor de club

Transfers kunnen ook succesvol zijn. Transfers kunnen de carrière van een voetballer verbeteren en een betere toekomst voor hem verzekeren. Ze kunnen niet alleen voor de speler succesvol zijn, maar ook voor de opleidingsclub, omdat ze voor succesvolle spelers veel geld krijgen. De transfer kan ook voordelig zijn voor de nieuwe club, omdat ze dan niet helemaal afhankelijk zijn van de eigen jeugdopleiding. Aan de andere kunnen transfers zeer schadelijk zijn voor jonge spelers, zoals beschreven in hoofdstuk 2.

4.5.1 Succesvolle transfers

Succesvolle jonge spelers zorgen voor financiële inkomsten voor clubs. Jeugdspelers die getalenteerd zijn, kunnen worden verkocht aan grotere clubs voordat hun contract afloopt, omdat ze zo getalenteerd zijn dat andere clubs om hen vechten.

Een club krijgt ook een opleidingsvergoeding voor de speler die jonger dan 23 is als hij getransfereerd wordt. Zo wordt gezegd in het artikel op de website van Nevisis Advocaten die deze situatie vanuit juridisch oogpunt verklaren: ‘Het aanpassen van de leeftijd van 12 jaar waarop de berekening van de opleidingsvergoeding start, behoort dan weer enkel tot de bevoegdheid van de FIFA en kan niet door de Pro League worden doorgevoerd. Er zullen dus nog steeds vele talenten aangesproken worden om voor die leeftijd van club te veranderen om te vermijden dat nadien, bij ondertekening van het eerste profcontract, een vergoeding verschuldigd zou zijn.’ (Nevisis Advocaten z.d.)

In Nederland hebben onlangs twee grote en succesvolle transfers plaatsgevonden. Het gaat om de transfers van twee jonge spelers van Ajax, namelijk Matthijs de Ligt (1999) naar Juventus en Frenkie de Jong (1997) naar Barcelona. Een bedrag van 75 miljoen euro werd betaald voor beide transfers in 2019. De Ligt was 20 en De Jong was 22. (Veselý 2019). Juventus en Barcelona betalen dus een opleidingsvergoeding aan Ajax en in het geval van De Jong krijgt Willem II de opleidingsvergoeding.

In Tsjechië werkt de opleidingsvergoeding hetzelfde. Alle clubs die betrokken zijn bij de opleiding van de speler ontvangen de opleidingsvergoeding. Bijvoorbeeld, als een speler tot zijn 15e speelde voor SK Sigma Olomouc en van zijn 15e tot 20e speelde voor AC Sparta en vervolgens een transfer op 21-jarige leeftijd naar Leverkusen maakt, dan moet Leverkusen de opleidingsvergoeding betalen aan Sigma en Sparta. (FAČR 2021)

4.5.2 Mislukte transfers

Niet alle jeugdtransfers zijn succesvol. Clubs kiezen een groot aantal spelers, zodat ze vervolgens de beste spelers kunnen selecteren, zodat veel niet zo succesvolle spelers aan kleinere clubs worden verkocht of verhuurd, of ze zullen helemaal niet succesvol worden.

Een voorbeeld daarvoor is de ooit zeer succesvolle speler van SK Sigma Olomouc, Tomáš Kalas (1993). Hij volgde tot zijn 17e de jeugdopleiding van Sigma Olomouc. Hij kwam in 2011, toen hij 18 was, bij het Chelsea B-team terecht en verlengde het contract bij Chelsea tot 2017. In 2013 vocht hij voor een plek in de A-selectie. Hij maakte zijn debuut in oktober 2013. Hij speelde in totaal twee wedstrijden voor Chelsea. In de jaren 2011-2015 speelde hij ook voor Vitesse in Nederland en 1. FC Köln in Duitsland. Vervolgens speelde hij tot 2019 in de lagere Engelse competitie. In 2019 verhuisde hij naar FC Bristol, waar hij nog steeds speelt.

Of een transfer succesvol of niet succesvol is, kan op verschillende manieren worden beoordeeld. Het was een succesvolle transfer voor Sigma. Enerzijds was het een groot bedrag voor de transfer en anderzijds speelde Kalas in Chelsea tot hij 26 jaar oud was. Toen hij 23 was betaalde Chelsea aan Sigma de opleidingsvergoeding. Maar voor Chelsea en Kalas zelf was het geen geslaagde transfer. Chelsea heeft geen A-selectie-speler overgehouden aan Kalas, al was hij als jeugdspeler veelbelovend. (Wikipedia 2020)

Een ander voorbeeld is de Nederlandse speler Ricardo Kishna (1995). Hij begon met spelen bij ADO den Haag. In 2010, toen hij 15 was, werd hij naar Ajax getransfereerd. Zijn eerste contract duurde tot 2014. Hij debuteerde bij de A-selectie op 17 februari 2014 toen hij 19 was. In 2014 verlengde hij zijn contract tot 2016. Op 19 februari 2014 debuteerde hij in de European League tegen Red Bull Salzburg.

Op 29 juli 2014 werd hij aan Lazio Roma verkocht. Lazio betaalde 3 miljoen euro voor Kishna. Kishna heeft een contract getekend voor vier seizoenen. Hij debuteerde bij Lazio op 8

augustus 2015 tegen Juventus. Een paar dagen later scoorde hij zijn eerste doelpunt in de wedstrijd tegen Bologna.

Zijn begin bij Lazio was veelbelovend, maar hij raakte geblesseerd. In december 2015 moest hij een operatie ondergaan aan zijn rechterknie. Hij stond twee maanden buiten spel. In april van het volgende jaar moest hij opnieuw geopereerd worden, dus speelde hij slechts één wedstrijd in het tweede deel van het seizoen.

In het seizoen 2016/17 werd hij verhuurd aan Lazio Ville en in het seizoen 2017/18 aan ADO Den Haag. In zijn tweede wedstrijd voor Den Haag scheurde Kishna in een wedstrijd tegen Ajax een kruisband. Een lange behandeling en revalidatie volgden.

Nu speelt Kishna bij ADO. In 2020 vertrok hij definitief transfervrij van Lazio naar ADO. Dit is een voorbeeld van een mislukte transfer op jonge leeftijd, mede door blessures. Kishna was hoopvol, zijn begin bij Lazio was goed, maar hij werd tegengehouden door een blessure. Nu keerde het talent, dat op vijftienjarige leeftijd naar Ajax ging, terug naar ADO Den Haag. (Wikipedia 2021)

Conclusie

Vroeger waren Nederland en Tsjechië echte voetballanden. De clubs waren internationaal succesvol, mede dankzij een goede jeugdopleiding. Heden ten dage zijn de resultaten echter niet meer zo goed als vroeger, omdat steeds meer spelers vertrekken naar grotere voetballanden. Het doel van mijn scriptie is om door de vergelijking van twee Nederlandse (AFC Ajax Amsterdam en AZ Alkmaar) en twee Tsjechische clubs (AC Sparta Praha en SK Sigma Olomouc) te laten zien hoe de situatie nu is in de jeugdopleiding in beide landen en ook het verschil tussen grotere en kleine clubs. Ik behandelde ook welk effect het Bosman-arrest daarop had, de regeling die het voetbal veranderde.

De eerste drie hoofdstukken zijn theoretisch. In het eerste hoofdstuk schreef ik over de historie en internationale successen van de clubs. In het tweede hoofdstuk behandelde ik het Bosman-arrest. Het Bosman-arrest had grote invloed op het voetbal in Europa. De regel geldt sinds 1995 en sindsdien is voetbal in veel Europese landen veranderd. Na het Bosman-arrest kunnen de spelers vrij verhuizen naar een andere club na een afgelopen contract. Ook werd de 3+2 regel afgeschaft en de buitenlanders uit de EU zijn geen buitenlanders meer. Voor deze spelers is er geen beperking in de EU meer. In sommige landen kan nu een onbeperkt aantal buitenlanders, ook van buiten de EU, op het veld staan zoals in Nederland. In andere landen zijn er nog steeds beperkingen voor de buitenlanders van buiten de EU, zoals in Tsjechië.

In Tsjechië was de situatie betreffende het Bosman-arrest moeilijker, omdat sommige landen, waaronder Tsjechië, het Bosman-arrest niet wilden respecteren. In Tsjechië treedt het daarom pas in 2017 volledig in werking met een aanpassing voor de beperking van de buitenlanders van buiten de EU. Ik besteed in dit hoofdstuk meer aandacht aan de transfers na het Bosman-arrest in beide landen. In het derde hoofdstuk schreef ik over de opleidingsclubs, scouting en transfers van te jonge spelers, omdat nu meer jonge spelers sneller hun clubs verlaten om bij betere clubs te spelen.

Het vierde hoofdstuk behandelt de onderdelen van de jeugdopleiding, de actuele situatie in beide landen in de jeugdopleiding bij alle vier de clubs en succesvolle spelers. Het praktische deel gaat over de concrete gevolgen van het Bosman-arrest voor Nederland en Tsjechië, meer specifiek voor Ajax en AZ Alkmaar aan de ene kant en Sparta Praag en Sigma Olomouc aan de andere kant. Ik probeerde ook gebaseerd op de theoretische hoofdstukken een praktische vergelijking te maken tussen Nederlandse en Tsjechische jeugdopleidingen.

Voor de vergelijking heb ik gebruik gemaakt van de gegevens van Transfer Markt (<https://www.transfermarkt.nl/>), een verzameling van wereldwijde voetbalgegevens. Uit de gegevens van elke club heb ik de percentages buitenlanders (uit de EU en van buiten de EU) berekend, evenals het percentage eigen jeugdspelers in de A-selectie voor en na het Bosman-arrest.

Na het Bosman-arrest kunnen spelers bij het aflopen van hun contract transfervrij naar een andere club gaan. Voor het Bosman was dit niet mogelijk, er kon gewoon een transfersom gevraagd worden. Ik nam aan dat het percentage eigen spelers bij de grote clubs zou afnemen, en bij de kleine clubs juist zou toenemen. De grote clubs zijn nu minder afhankelijk van hun eigen jeugdopleiding en ze kunnen makkelijker spelers kopen. Bovendien worden de jeugdspelers door het Bosman-arrest eerder verkocht. Aan de andere kant zijn de kleine clubs nu meer afhankelijk van de eigen jeugd, omdat ze niet zo veel geld hebben om andere spelers te kopen. Ik nam ook aan dat het percentage buitenlanders, namelijk uit de EU, zou toenemen, omdat dit aantal niet meer beperkt was.

Mijn aannames zijn bevestigd. De percentages van eigen spelers bij Ajax en Sparta zijn afgenomen. Dit is meer zichtbaar bij Ajax, omdat Nederland meer succesvol is dan Tsjechië en buitenlanders daarom eerder naar Nederland gaan. Ook zijn de salarissen hoger in Nederland, evenals het niveau van de competitie. Het percentage eigen spelers bij kleine clubs is na het Bosman-arrest hoger, dit zien we vooral bij de kleinere club Sigma. Sigma is afhankelijk van de jeugdopleiding en meer dan 50 % van de A-selectie bestaat uit eigen jeugdspelers.

Het percentage buitenlandse spelers is hoger in Nederland. Bij Ajax is het even hoog als bij AZ. In Tsjechië is de situatie bij beide clubs ook hetzelfde. Dit is waarschijnlijk ook veroorzaakt door boven beschreven redenen. Ook is het percentage buitenlandse spelers toegenomen na Bosman-arrest door de afschaffing van de 3+2- regel die het aantal buitenlandse spelers ook uit de EU beperkte. Aan het eind het van het vierde hoofdstuk behandelde ik ook praktische voorbeelden van succesvolle en mislukte transfers van jonge spelers in Nederland en in Tsjechië.

In het algemeen kunnen we een aantal conclusies trekken Als spelers binnen de EU bij het aflopen van het contract transfervrij naar een andere club kunnen gaan, gaan de getalenteerde jonge spelers vroeger weg om transfergeld te ontvangen. Niet alleen van een land naar een ander, maar ook van kleine clubs naar grotere binnen een land. Clubs zoals Sigma hebben nu geen kans meer om succesvol te zijn op internationaal niveau. Omdat er nu geen beperking is voor buitenlanders uit de EU, spelen er ook steeds meer buitenlanders in de A-selecties en eigen spelers van de clubs hebben daardoor minder kans van slagen.

Het Bosman-arrest heeft de mobiliteit in het voetbal beïnvloed. Vroeger was het mogelijk voor landen zoals Tsjechië en Nederland grote internationale successen te behalen. Nu zijn de kansen veel lager. Vroeger hadden de clubs in deze landen goede (gouden) generaties eigen talenten en waren ze succesvol. Het is zichtbaar uit de vergelijking dat jonge spelers nu eerder naar de grote competities gaan. Dit veroorzaakt dat er veel talent wegvloeit

De kansen dat Nederland of Tsjechië weer grote voetballanden op clubniveau worden zijn klein. Alleen door een andere grote verandering, zoals na het Bosman-arrest, zou dit eventueel weer mogelijk zijn

In de afgelopen jaren heeft de FIFA, vooral met betrekking tot de Engelse Premier League, gesproken over de invoering van een regel om ook buitenlanders uit de EU te beperken. Als een soortgelijke regel van kracht wordt, kan het een manier zijn om weer op de voorgrond te treden voor clubs als Ajax, Sparta, AZ en Sigma.

Bibliografie

Literaire bronnen:

Boeken:

HOUŠKA V., PAVLIS Z. Železná Sparta 1893-2018. Olympia, 2018. ISBN: 978-80-7376-538-5

RŮŽIČKA A., JENŠÍK M., JEŘÁBEK L., KÁNINSKÝ J. *Fotbalové kluby ČR- SK Sigma Olomouc*. Brno, Computer Press, 2004. ISBN: 80-251-0201-7

RŮŽIČKA A., JEŘÁBEK J., JENŠÍK M., HRABĚ S. *Fotbalové kluby ČR- AC Sparta Praha*. CPress (Albatros media a.s.), 2003. ISBN: 80-251-0084-7

Tijdschriften:

KURTOGLU Ö. 2018 –*AJAX*. PRO Football, 8-9/2018, p. 24-25

VESELÝ Z. 2019 – *Výjimečný Frenkie de Jong*, GÓÓÓL, 04/2019, p.10-13

VESELÝ Z. 2019. –*Potomci bohů*, GÓÓÓL, 04/2019, p. 14-15

VESELÝ Z. 2019 – *Ten Nejmladší kapitán: Matthijs de Ligt*, GÓÓÓL, 05/2019, p. 32-36

VESELÝ Z. 2020 – *Hallo: Dobrý den*, GÓÓÓL, 10/2020, p. 46-51

Internetbronnen:

Internetbronnen met de opgegeven auteur:

BLOEM A. 2019 – sportadvocaten.be: *DE BESCHERMING VAN MINDERJARIGE VOETBALLERS ONDER HET FIFA-REGLEMENT* (14.7.2019). URL: <https://www.sportadvocaten.be/transfers-minderjarige-voetballers/> [geraadpleegd op 25-02-2021].

BRAND G. 2015 – skysports.com: *How the Bosman rule changed football - 20 years on* (15.12.2015). URL: <https://www.skysports.com/football/news/11096/10100134/how-the-bosman-rule-changed-football-20-years-on> [geraadpleegd op 20-12-2020].

DOYLE M. – goal.com: *Bosman-arrest bevrijdde voetballers, maar de sport is nu van de elite* (z.d.). URL: <https://www.goal.com/nl/news/786/transfers/2015/12/15/18359512/bosman-arrest-bevrijdde-voetballers-maar-de-sport-is-nu-van> [geraadpleegd op 12-12-2020].

ELLIOT N. 2018 – dreamteamfc.com: *SPOTTER The greatest scout of all time who discovered Ronaldo, Neymar, Kevin De Bruyne and more, Piet de Visser's 'code' has unearthed some tremendous talent* (22.12.2018). URL: <https://www.dreamteamfc.com/c/news-gossip/424001/greatest-scout-ever-ronaldo-neymar/> [geraadpleegd op 19-03-2021].

FAČR 2020 – Fotbalová asociace České republiky: *PŘESTUPNÍ ŘÁD FOTBALOVÉ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY 2020/21* (15.12.2020). URL: <https://facr.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy?category=1> [geraadpleegd op 27-12-2020].

HAUSPIE J. 2015 – sportmagazine.knack.be: *20 jaar Bosman-arrest: wat veranderde er (en wat niet)?* (9.12.2015). URL: https://sportmagazine.knack.be/sport/voetbal-internationaal/20-jaar-bosman-arrest-wat-veranderde-er-en-wat-niet/article-normal-632459.html?cookie_check=1613074202 [geraadpleegd op 10-12-2020].

iSPORT 2020 (JAV, DVO) – isport.blesk.cz: *Omladina Sparty v akci. Co ukázal talent z dorostu či bulharská posila?* (11.12.2020). URL: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal->

[evropske-pohary-evropska-liga/388370/omladina-sparty-v-akci-co-ukazal-talent-z-dorostu-ci-bulharska-posila.html?kapitola=652396](https://www.evropske-pohary-evropska-liga/388370/omladina-sparty-v-akci-co-ukazal-talent-z-dorostu-ci-bulharska-posila.html?kapitola=652396) [geraadpleegd op 28-03-2021].

JANÁS J. 2020 – ruik.cz: *NEJDRAŽŠÍ POSILY V HISTORII FORTUNA LIGY? VLÁDNOU CIZINCI V BARVÁCH PRAŽSKÝCH S* (1.5.2020). URL: <https://www.ruik.cz/nejdrazsi-posily-v-historii-fortuna-ligy-vladnou-cizinci-v-barvach-prazskych-s/> [geraadpleegd op 23-01-2021].

MAGOWAN A. 2015 – bbc.com: *Football talent spotting: Are clubs getting it wrong with kids?* (22.12.2015). URL: <https://www.bbc.com/sport/football/35054310> [geraadpleegd op 19-03-2021].

MÁDL L. 2017 – sport.aktualne.cz: *Sparta i Slavia zlákalý spoustu cizinců. Kolik jich smí v lize nasadit? Záleží, ze které jsou země* (4.7.2017). URL: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/ceska-liga/sparta-i-slavia-zlakaly-spoustu-cizincu-kolik-jich-smi-v-liz/r~b30ed65e602411e7bc2d0025900fea04/> [geraadpleegd op 09-04-2021].

MASTON T. 2020 – goal.com: *The new Van de Beek or De Ligt? Meet Ajax's next academy wonderkids* (20.10.2020). URL: <https://www.goal.com/en-ie/news/new-van-de-beek-de-ligt-ajax-academy-wonderkids/r5et0e618wuy1lzzpbqc1wnr5> [geraadpleegd op 28-03-2021].

PETR T. 2019 – Český rozhlas, iRozhlas, irozhlas.cz: *Práce s mládeží se vyplácí. Ajax dotáhli k senzačnímu postupu do semifinále Ligy mistrů odchovanci* (14.4.2019). URL: https://www.irozhlas.cz/sport/fotbal/fotbal-liga-mistru-ctvrtfinale-ajax-amsterdam-juventus-turin_1904171805_tat [geraadpleegd op 28-03-2021].

PODROUŽEK J. 2016 – isport.blesk.cz: *Nové přestupy v Česku: Po smlouvě bez odstupného, ale s kompenzací.* (11.5.2016). URL: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-1-liga-rocnik-2015-16/268800/nove-prestupy-v-cesku-po-smlouve-bez-odstupneho-ale-s-kompenzací.html> [geraadpleegd op 15-02-2021].

WILLIAMS C. – colossusbets.com: *What are the best football academies in the world? Our top 10!* (z.d.). URL: <https://www.colossusbets.com/blog/best-football-academies/> [geraadpleegd op 12-02-2021].

YPMA E. 2018 – 101voetbalmomenten.nl: *Bosman arrest* (8.11.2018). URL: <http://101voetbalmomenten.nl/2018/11/08/bosman-arrest/> [geraadpleegd op 10-12-2020].

Internet bronnen zonder de autor:

AC SPARTA PRAHA – sparta.cz: *Historie – My jsme Sparta* (z.d.). URL: <https://sparta.cz/cs/klub/o-klubu/my-jsme-sparta> [geraadpleegd op 29-10-2020].

AC SPARTA PRAHA – sparta.cz: *Historie – 1893-1918: Zrození charakteru* (z.d.). URL: <https://sparta.cz/cs/historie/historicke-ery/era-zacatku> [geraadpleegd op 29-10-2020].

AC SPARTA PRAHA – sparta.cz: *Historie – 1918-1926: Železná Sparta* (z.d.). URL: <https://sparta.cz/cs/historie/historicke-ery/zelezna-era> [geraadpleegd op 29-10-2020].

AC SPARTA PRAHA – sparta.cz: *Historie – 1926-1944: Evropská dominance* (z.d.). URL: <https://sparta.cz/cs/historie/historicke-ery/era-stredoevropskeho-poharu> [geraadpleegd op 29-10-2020].

AC SPARTA PRAHA – sparta.cz: *1944-1973: Po válce dole i nahoře* (z.d.). URL: <https://sparta.cz/cs/historie/historicke-ery/kvasnakova-era> [geraadpleegd op 29-10-2020].

AC SPARTA PRAHA – sparta.cz: *1973-1990: Odraz ode dna* (z.d.). URL: <https://sparta.cz/cs/historie/historicke-ery/era-odrazu-ode-dna-az-na-vrchol> [geraadpleegd op 29-10-2020].

AC SPARTA PRAHA – sparta.cz: *1990-2003: Zlatá éra* (z.d.). URL: <https://sparta.cz/cs/historie/historicke-ery/zlata-era> [geraadpleegd op 30-10-2020].

AC SPARTA PRAHA – sparta.cz: *2003-2018: Novodobá Sparta* (z.d.). URL: <https://sparta.cz/cs/historie/historicke-ery/lafatova-era> [geraadpleegd op 30-10-2020].

AD 2021 – ad.nl: *Brian Brobbey voor vier seizoenen naar RB Leipzig* (12.3.2032). URL: <https://www.ad.nl/transfer-talk/brian-brobbey-voor-vier-seizoenen-naar-rb-leipzig~a52b46b7/> [geraadpleegd op 02-04-2021].

AFC AJAX – ajax.nl: *JUEGDOPLEIDING* (z.d.). URL: <https://www.ajax.nl/club/jeugdopleiding/#section1> [geraadpleegd op 28-03-2021].

AFC Ajax wiki 2020 – afcajax.fandom.com: *Jeugdopleiding* (26.5.2020). URL: <https://afcajax.fandom.com/nl/wiki/Jeugdopleiding#Geschiedenis> [geraadpleegd op 28-03-2021].

AJAX INSIDE – Ajaxinside.nl: *Historie Ajax* (z.d.). URL: <https://www.ajaxinside.nl/de-club/historie-ajax/#:~:text=Op%2018%20maart%201900%20werd,club%20erkend%20door%20de%20KNVB.&text=In%201918%20werden%20de%20Amsterdammers%20voor%20het%20eerst%20kampioen%20van%20Nederland.> [geraadpleegd op 28-10-2020].

ALICANTE FOOTBALL ACADEMY – *The Guide To Get Scouted In Soccer – HOW TO GET SCOUTED IN FOOTBALL* (z.d.). URL: <https://alicantefootballacademy.com/how-to-get-scouted-in-football-soccer/> [geraadpleegd op 15-03-2021].

AZ ALKMAAR – az.nl: *Information – History* (z.d.). URL: <https://www.az.nl/en/more/club/information?category=history> [geraadpleegd op 28-10-2020].

AZ ALKMAAR – az.nl: *Jeugd – Visie – Introductie* (z.d.). URL: <https://www.az.nl/nl/meer/jeugdopleiding/visie?category=introductie> [geraadpleegd op 28-03-2021].

AZ ALKMAAR – az.nl: *Jeugd – Visie – Pijlers* (z.d.). URL: <https://www.az.nl/nl/meer/jeugdopleiding/visie?category=pijlers> [geraadpleegd op 28-03-2021].

BLOOMSBURY FOOTBALL 2020 – bloomsburyfootball.com: *Moments in Football History – The Bosman Ruling* (26.5.2020). URL: <https://bloomsburyfootball.com/news/2020/5/26/moments-in-football-history-the-bosman-ruling> [geraadpleegd op 15-12-2020].

BITACADEMY 2018 – medium.com: *Fundamentals – Football Academy – How to make it brilliant?* (21.8.2018). URL: <https://medium.com/@bitcademyfb/football-academy-how-to-make-it-brilliant-66c6fe67dcd1> [geraadpleegd op 12-02-2021].

ČAFH – Česká asociace fotbalových hráčů: *ČAFH JEDNÁ S FAČR O ZRUŠENÍ TABULKOVÝCH HODNOT HRÁČŮ* (z.d.). URL: <http://www.milujemfotbal.cz/aktuality/caf-h-jedna-s-facr-o-zruseni-tabulkovych-hodnot-hracu/66> [geraadpleegd op 12-01-2021].

SK Sigma Olomouc 2021 – sigmafotbal.cz: Aktuality: *Olomoucký odchovanec David Zima se stal Talentem roku 2020* (24.3.2021). URL: <https://www.sigmafotbal.cz/aktuality/2021-24-03-olomoucky-odchovanec-david-zima-se-stal-talentem-roku-2020> [geraadpleegd op 28-03-2021].

SK Sigma Olomouc – sigmafotbal.cz: Dějiny klubu (z.d.). URL: <https://www.sigmafotbal.cz/historie/dejiny-klubu/> [geraadpleegd op 31-10-2020].

SPORTREDACTIE, AD.NL 2021 – ad.nl: *Dit zijn de 11 duurste spelers uit de eredivisie ooit* (8.1.2021). URL: <https://www.ad.nl/nederlands-voetbal/dit-zijn-de-11-duurste-spelers-uit-de-eredivisie-ooit~a9f660c48/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F> [geraadpleegd op 12-01-2021].

TRANSFERMARKT AZ ALKMAAR 2020/21 – transfermarkt.nl: *AZ Alkmaar* (z.d.). URL: <https://www.transfermarkt.nl/az-alkmaar/jugendarbeit/verein/1090> [geraadpleegd op 28-03-2021].

TRANSFERMARKT AJAX AMSTERDAM 2020/21 – transfermarkt.nl: *Ajax Amsterdam* (z.d.). URL: <https://www.transfermarkt.com/ajax-amsterdam/startseite/verein/610> [geraadpleegd op 28-03-2021].

TRANSFERMARKT AJAX AMSTERDAM 1993/94 – transfermarkt.nl: *Ajax Amsterdam* (z.d.). URL: https://www.transfermarkt.com/ajax-amsterdam/startseite/verein/610?saizon_id=1993 [geraadpleegd op 28-03-2021].

TRANSFERMARKT AC SPARTA PRAHA 2020/21 – transfermarkt.nl: *AC Sparta Praha* (z.d.). URL: <https://www.transfermarkt.com/ac-sparta-prag/startseite/verein/197> [geraadpleegd op 28-03-2021].

TRANSFERMARKT AC SPARTA PRAHA 14/15 – transfermarkt.nl: *AC Sparta Praha* (z.d.). URL: https://www.transfermarkt.com/ac-sparta-prague/startseite/verein/197?saizon_id=2014 [geraadpleegd op 28-03-2021].

TRANSFERMARKT SK SIGMA OLOMOUC 2020/21 – transfermarkt.nl: *SK Sigma Olomouc* (z.d.). URL: <https://www.transfermarkt.com/sk-sigma-olmutz/startseite/verein/2311> [geraadpleegd op 28-03-2021].

VISSERS W. 2020 – volkskrant.nl: *25 jaar na Ajax' laatste Champions League-zege is het voetbal onherkenbaar veranderd* (22.5.2020). URL: <https://www.volkskrant.nl/sport/25-jaar-na-ajax-laatste-champions-league-zege-is-het-voetbal-onherkenbaar-veranderd~b5a3a23f/> [geraadpleegd op 19-12-2020].

VISSERS W. 2021 – volkskrant.nl: *De jeugdopleiding van Ajax is een gewild exportproduct met een miljoenenomzet* (19.2.2021). URL: <https://www.volkskrant.nl/sport/de-jeugdopleiding-van-ajax-is-een-gewild-exportproduct-met-een-miljoenenomzet~bf2df0ad/> [geraadpleegd op 03-04-2021].

VP 2018 – Voetbal Primeur – voetbalprimeur.nl: *Gravenberch (16) maakt debuut voor Ajax: 'Ik ben altijd eerlijk: ik had zenuwen'* (23.9.2018). URL: <https://www.voetbalprimeur.nl/nieuws/842458/gravenberch-16-maakt-debuut-voor-ajax-ik-ben-altijd-eerlijk-ik-had-zenuwen-.html> [geraadpleegd op 01-04-2021].

WIKIPEDIA 2017 – cs.Wikipedia.org: *Jean-Marc Bosman* (25.11.2017). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jean-Marc_Bosman [geraadpleegd op 04-12-2020].

WIKIPEDIA 2020 – nl.Wikipedie.org: *Geschiedenis van AFC Ajax* (27.10.2020). URL: https://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_AFC_Ajax#:~:text=Op%208%20april%2

[01901%20won,derde%20naar%20de%20tweede%20klasse](#). [geraadpleegd op 28-10-2020].

WIKIPEDIA 2020 – cs.Wikipedia.org: *AC Sparta Praha* (27.10.2020). URL: [https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=AC Sparta Praha&source=welcomesurvey-originalcontext](https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=AC_Sparta_Praha&source=welcomesurvey-originalcontext) [geraadpleegd op 30-10-2020].

WIKIPEDIA 2020 – cs.Wikipedia.org: *SK Sigma Olomouc* (12.10.2020). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/SK_Sigma_Olomouc [geraadpleegd op 31-10-2020].

WIKIPEDIA 2020 – en.Wikipedia.org: *List of most expensive association football transfers* (26.12.2020). URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_most_expensive_association_football_transfers [geraadpleegd op 10-01-2021].

WIKIPEDIA 2020 – cs.Wikipedia.org: *Bosmanovo pravidlo* (18.12.2020). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bosmanovo_pravidlo [geraadpleegd op 12-01-2021].

WIKIPEDIA 2020 – cs.Wikipedia.org: *Seznam nejdražších fotbalových přestupů* (30.11.2020). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_nejdra%C5%BE%C5%A1%C3%ADch_fotbalov%C3%BDch_p%C5%99estup%C5%AF [geraadpleegd op 23-01-2021].

WIKIPEDIA 2020 – nl.Wikipedie.org: *Ajax Jeugopleiding* (19.11.2020). URL: https://nl.wikipedia.org/wiki/Ajax_Jeugdopleiding [geraadpleegd op 28-03-2021].

WIKIPEDIA 2020 – cs.Wikipedia.org: *Václav Černý* (20.12.2020). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Tom%C3%A1%C5%A1_Gal%C3%A1sek [geraadpleegd op 28-03-2021].

WIKIPEDIA 2020 – cs.Wikipedia.org: *Zděnek Grygera* (3.11.2020). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Zden%C4%9Bk_Grygera [geraadpleegd op 28-03-2021].

WIKIPEDIA 2020 – cs.Wikipedia.org: *Jong AZ* (9.9.2020). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jong_AZ [geraadpleegd op 28-03-2021].

WIKIPEDIA 2020 – cs.Wikipedia.org: *Tomáš Kalas* (10.11.2020). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Tom%C3%A1%C5%A1_Kalas [geraadpleegd op 28-03-2021].

WIKIPEDIA 2020 – nl.Wikipedia.org: *Tim Cornelisse* (1.12.2020). URL: https://nl.wikipedia.org/wiki/Tim_Cornelisse [geraadpleegd op 02-04-2021].

WIKIPEDIA 2020 – cs.Wikipedia.org: *Pavel Hapal* (14.12.2020). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pavel_Hapal [geraadpleegd op 02-04-2021].

WIKIPEDIA 2020 – cs.Wikipedia.org: *Radoslav Látal* (20.3.2020). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Radoslav_L%C3%A1tal [geraadpleegd op 02-04-2021].

WIKIPEDIA 2020 – cs.Wikipedia.org: *Marek Heinz* (26.10.2020). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Marek_Heinz [geraadpleegd op 02-04-2021].

WIKIPEDIA 2021 – cs.Wikipedia.org: *Tomáš Galásek* (9.1.2021). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Tom%C3%A1%C5%A1_Gal%C3%A1sek [geraadpleegd op 28-03-2021].

WIKIPEDIA 2021 – nl.Wikipedia.org: *Denis Bergkamp* (24.3.2021). URL: https://nl.wikipedia.org/wiki/Dennis_Bergkamp [geraadpleegd op 28-03-2021].

WIKIPEDIA 2021 – nl.Wikipedia.org: *Frank de Boer* (27.3.2021). URL: https://nl.wikipedia.org/wiki/Frank_de_Boer [geraadpleegd op 28-03-2021].

WIKIPEDIA 2021 – nl.Wikipedia.org: *Frank Rijkaard* (1.4.2021). URL: https://nl.wikipedia.org/wiki/Frank_de_Boer [geraadpleegd op 01-04-2021].

WIKIPEDIA 2021 – nl.Wikipedia.org: *Johan Cruyff* (27.3.2021). URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Johan_Cruyff [geraadpleegd op 01-04-2021].

WIKIPEDIA 2021 – nl.Wikipedia.org: *Donny van de Beek* (2.4.2021). URL: https://nl.wikipedia.org/wiki/Donny_van_de_Beek [geraadpleegd op 02-04-2021].

WIKIPEDIA 2021 – nl.Wikipedia.org: *Owen Wijndal* (30.3.2021). URL: https://nl.wikipedia.org/wiki/Owen_Wijndal [geraadpleegd op 02-04-2021].

WIKIPEDIA 2021 – cs.Wikipedia.org: *Tomáš Ujfaluši* (20.3.2021). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Tom%C3%A1%C5%A1_Ujfalu%C5%A1i [geraadpleegd op 02-04-2021].

WIKIPEDIA 2021 – cs.Wikipedia.org: *David Rozehnal* (5.2.2021). URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/David_Rozehnal [geraadpleegd op 02-04-2021].

WIKIPEDIA 2021 – nl.Wikipedia.org: *Brian Brobbey* (30.3.2021). URL: https://nl.wikipedia.org/wiki/Brian_Brobbey [geraadpleegd op 02-04-2021].

WIKIPEDIA 2021 – nl.Wikipedia.org: *Riccardo Kishna* (22.1.2021). URL: https://nl.wikipedia.org/wiki/Ricardo_Kishna [geraadpleegd op 09-04-2021].

Onlinedocumenten:

FAČR 2015 – Fotbalová asociace České republiky –Nový přestupní Řád Nymburk 2015 (23.11.2015)

FAČR 2020 – Fotbalová asociace České republiky: *Mezinárodní přestupy nezletilých hráčů, Manuál pro kluby 2020* (2020).

FAČR – Fotbalová asociace České republiky: *SOUTĚŽNÍ ŘÁD MLÁDEŽE A ŽEN FOTBALOVÉ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY 2020/21*

Scripties:

BONGAERTS R. 2015 – Het Bosman-arrest, Een fiscaal-economische analyse, Amsterdam, 20.6.2015, Opzet Bachelorscriptie Fiscale economie, Universiteit van Amsterdam, Faculteit Economie en Bedrijfskunde

DE GROOT CH.H. 2015 – Het Bosman-arrest, Een Fiscaal-Economische Analyse, Amsterdam, 29.6.2015, Bachelorscriptie Fiscale Economie, Universiteit van Amsterdam, Faculteit Economie en Bedrijfskunde

SEDLO M. 2017 – Přestupní řád českého fotbalu 2016 dle pravidel FIFA, Brno, 2017, Bakalářská práce, MASARYKOVA UNIVERZITA, Fakulta sportovních studií, Katedra společenských věd a managementu sportu

Andere:

Video:

TIFOVOETBAL– youtube.com: *How the Bosman Ruling Changed Football* (3.10.2016).
URL: https://www.youtube.com/watch?v=Bu710tE_MhA

Resumé in Tsjechisch

Tato bakalářská práce má za cíl srovnat nizozemskou a českou fotbalovou mládež. Srovnání má objasnit důvod, proč kdysi fotbalové velmoci: Nizozemsko a Česká republika již nesklízí úspěchy na mezinárodním poli. Toto srovnání je aplikováno na dvou nizozemských a dvou českých klubech, konkrétně jde o: AFC Ajax Amsterdam, AZ Alkmaar, AC Sparta Praha a SK Sigma Olomouc.

Práce se skládá ze čtyř kapitol. První tři kapitoly jsou teoretické. První kapitola pojednává o historii klubů a jejich úspěších. Druhá kapitola se zaměřuje na Bosmanovo pravidlo, které v Nizozemsku v roce 1995 a v České republice v průběhu let 2015 a 2017 navždy změnilo fotbal. Dle Bosmanova pravidla je v současné době možný volný přestup hráčů v rámci Evropské unie v případě, že jejich kontrakt s předchozím klubem vypršel. Díky Bosmanovu pravidlu bylo také zrušeno pravidlo 3+2 pro hráče z EU. Ti jsou nyní v evropském fotbale bráni jako hráči jednoho státu. Bosmanovo pravidlo navždy ovlivnilo fotbal, a i díky němu jsou nyní země jako je Česká republika nebo Nizozemsko méně úspěšné. Ve třetí kapitole je pojednáváno o klubech, které se zaměřují na výchovu mládeže, o scoutingu a o brzkých odchodech hráčů do větších klubů a zahraničí.

Čtvrtá kapitola zahrnuje i praktickou část. Nejprve je pojednáváno o mládeži v jednotlivých zemích, následně v jednotlivých klubech. Jsou zmíněni úspěšní odchovanci klubů. Následuje praktická část, ve které jsem pomocí údajů z největšího fotbalového sběru dat na světě Transfer Markt.nl (<https://www.transfermarkt.nl/>), sestavila tabulky, abych mohla srovnat procentuální počet cizinců a vlastních odchovanců v A-týmech jednotlivých mužstev před začátkem platnosti Bosmanova pravidla a po ní.

Tabulkové hodnoty potvrdily mé domněnky. Myslela jsem si, že počet cizinců ve velkých klubech vzroste. Hlavně jsem předpokládala vzrůst počtu hráčů z EU, jelikož v některých státech jako například v České republice pro hráče mimo EU stále existují omezení. V Nizozemsku tomu tak není. Také jsem se domnívala, že počet odchovanců bude nyní v klubech nižší, hlavně u větších klubů jako je Ajax a Sparta, protože si v současné době mohou dovolit hráče koupit. Naopak malý klub jako je Sigma je čím dál tím více závislý na své vlastní mládeži. Na konci této kapitoly se také věnuji praktickým příkladům úspěšných a neúspěšných transferů.

Cílem práce bylo srovnat současnou situaci mládeže v Nizozemsku a v České republice a zjistit, proč už nyní nejsou obě země tak úspěšné v mezinárodním měřítku. Dochází k tomu hlavně díky Bosmanovu pravidlu, které zvýšilo mobilitu v evropském fotbale. Hráči nyní mnohem dříve a mnohem častěji přestupují do jiných klubů, opouští země, jako jsou Česká republika a Nizozemsko. Také neomezený počet cizinců z EU dává menší šanci vlastním odchovancům klubu, jelikož jsou často vytlačeni lepšími cizími hráči. V důsledku toho země a jejich kluby, které byly úspěšné díky vlastní mládeži nyní tolik úspěšné nejsou. Aby byly znovu

úspěšné, muselo by pravděpodobně dojít k nějakému dalšímu velkému milníku typu Bosmanova pravidla. V poslední době FIFA hovoří o možném omezení cizinců z EU v klubech, což by znamenalo pro mužstva jako jsou AFC Ajax, AZ Alkmaar, AC Sparta Praha a SK Sigma Olomouc velkou nadějí.

Resumé in het Engels

This bachelor thesis aims to compare Dutch and Czech football youth system. The comparison is intended to clarify the reason why once the football powers, the Netherlands and the Czech Republic no longer reap success in the international field. This comparison is applied to two Dutch and two Czech clubs, namely: AFC Ajax Amsterdam, AZ Alkmaar, AC Sparta Prague and SK Sigma Olomouc.

The thesis consists of four chapters. The first three chapters are theoretical. The first chapter deals with the history of clubs and their successes. The second chapter focuses on the Bosman ruling, which changed football forever in the Netherlands in 1995 and in the Czech Republic during 2015 and 2017. According to the Bosman ruling, it is now possible for players to move freely in the European Union if their contract with the previous club has expired. Thanks to the Bosman ruling, the 3 + 2 rule for EU players has also been abolished, and they are now defended in European football as players from one country. The Bosman ruling has forever affected football, and thanks to it, countries such as the Czech Republic or the Netherlands are now less successful. The third chapter deals with clubs that focus on the youth system, scouting and early leaves of players to larger clubs and abroad.

The fourth chapter also includes a practical part. First, the youth in individual countries is described, then in individual clubs and the successful players from club's own youth are mentioned. In the practical part, using data from the largest football data collection in the world, Transfer Markt.nl (<https://www.transfermarkt.nl/>) are compiled tables to compare the percentage of foreigners and players from club's own youth in the A-team of the examined teams before and after the Bosman ruling came to force.

The table values confirmed my assumptions. I thought that the number of foreign players in large clubs would increase, especially those from the EU, as in some countries, such as the Czech Republic, there are still restrictions for players outside the EU. In the Netherlands are no more restrictions for any foreigners. I also thought that the number of players from club's own youth would now be lower, especially in larger clubs like Ajax and Sparta, because they can now afford to buy players. On the contrary, a small club like Sigma is increasingly dependent on its own youth. At the end of this chapter, I also provide practical examples of successful and unsuccessful transfers.

The aim of the work was to compare the current situation of the youth in the Netherlands and the Czech Republic football and to find out why both countries are no longer so successful on an international scale. This is mainly due to the Bosman ruling, which has increased mobility in European football. Players are now moving to other clubs much earlier and they are much more, leaving countries such as the Czech Republic and the Netherlands. Also, the unlimited number of foreigners from the EU gives less chance to the players from club's own youth, as some are pushed out by a better foreign player. As a result, countries and their clubs that have

been successful thanks to their own youth are not so successful now. For them to be successful again, there would probably have to be another major milestone, such as the Bosman ruling. Recently, FIFA has been talking about a possible restriction of EU foreigners in clubs, which has meant great hope for teams such as AFC Ajax, AZ Alkmaar, AC Sparta Praha and SK Sigma Olomouc.

Anotace

Jméno autora: Alena Ryšavá

Název fakulty a katedry: Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, katedra nederlandistiky

Název bakalářské práce: Jeugdopleidingen in het Nederlandse en Tsjechische voetbal en de gevolgen van het Bosman-arrest

Anglický název diplomové práce: Youth system in Dutch and Czech football and the effects of the Bosman ruling

Český název bakalářské práce: Výchova fotbalistů v Nizozemsku a v České republice a důsledky Bosmanova pravidla

Vedoucí bakalářské práce: Drs. Bas Hamers

Počet znaků (bez mezer): 111 406

Počet stránek: 57

Počet příloh: 0

Počet použitých titulů: a) literární zdroje: 8
b) internetové zdroje: 92

Klíčová slova: Nederlandse en Tsjechische voetbal, Bosman-arrest, jeugdopleiding, transfers, fotbalová mládež, Bosmanovo pravidlo

Krátká charakteristika:

Tato bakalářská práce srovnává výchovu mládeže v kdysi velmi úspěšných zemích na fotbalovém poli, Nizozemsku a České republice. S ohledem na mnoho faktorů, hlavně na Bosmanovo pravidlo, popisuje stav fotbalové mládeže v těchto zemích dnes. Mládež a její výchova do jisté míry ovlivňují celkový stav fotbalu v zemi. V práci jsou k názornému srovnání využity dva nizozemské kluby: AFC Ajax, AZ Alkmaar a dva české kluby: AC Sparta Praha a SK Sigma Olomouc.